Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

# TEMATICKÝ AKČNÍ PLÁN
# PRO ŘEŠENÍ PŘEDLUŽENÍ OBYVATEL OBCÍ LP FRÝDLANTSKO
# PRO OBDOBÍ 2019 – 2022

Agentura pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

**Obsah**

Úvod ... 3

1. Základní informace o řešeném území ... 4

2. Analytická část ... 5

2.1 Kontext dluhové problematiky ... 5

2.2 Exekuce ... 8

2.3 Identifikace klíčového problému: příčiny a dopady problému ... 11

2.4 Realizovaná opatření v oblasti řešení předluženosti na Frýdlantsku ... 18

2. Návrhová část ... 19

2.1 Vymezení oblasti zaměření TAP, jeho cílů a očekávaných dopadů (změn souvisejících se sociálním vyloučením) ... 19

2.2 Analýza rizik ... 25

4. Implementační část ... 27

4.1 Koordinace, komunikace ... 27

4.2 Osvěta, informační kampaň ... 29

4.3 Služby a projekty ... 30

4.4 Monitoring a hodnocení TAP ... 32

Seznam grafů, tabulek a obrázků ... 35

Zkratky v textu ... 36

Příloha 1: Financování TAP ... 37

Příloha 2: Indikátory TAP ... 38

## Úvod

Tematický akční plán Frýdlantsko (TAP) systematizuje řešení předluženosti místních obyvatel na úrovni konkrétních opatření. TAP navazuje na Intervenci 5, jeden z cílů Strategického plánu sociálního začleňování Frýdlantska pro roky 2018-2020 (dále jen SPSZ II.). Intervence 5 SPSZ II. je zaměřena na systematickou práci na oddlužení i na prevenci dalšího zadlužování občanů.

Frýdlantsko patří k nadprůměrně zadluženým ORP v ČR, s podílem osob v exekuci 18% proti 10% republikového průměru. Nové Město pod Smrkem přitom patří dlouhodobě do první desítky nejzadluženějších obcí v ČR, s 35% podílem osob v exekuci.[1] Realizace TAP má vést ke snížení dluhové zátěže obyvatel LP Frýdlantsko, podpoře prevence dalšího předlužení obyvatel a k částečné destigmatizaci tohoto tématu.

TAP je tvořen a realizován na území obcí lokálního partnerství Bulovka, Dětřichov, Frýdlant, Heřmanice, Kunratice, Nové Město pod Smrkem a Višňová. To vše jsou obce, které v letech 2015 - 2018 spolupracovaly s ASZ formou intenzivní komplexní podpory. Po 3 letech přešla spolupráce z intenzivní do tzv. vzdálené komplexní podpory.

Téma předluženosti obyvatel se v území intenzivně řešilo od roku 2017, a to především v Novém Městě pod Smrkem v rámci tematické pracovní skupiny zaměřené na dluhy. Pravidelných jednání pracovní skupiny se účastnili představitelé města včetně sociálního odboru města a ORP, NNO působící v oblasti sociální a terénní práce, základní škola, Místní akční skupina (MAS), ÚP, APK, policie, ASZ. Díky širokému spektru aktérů a jejich aktivnímu přístupu byla podrobně zmapována a analyzována situace předluženosti obyvatel Frýdlantska, tak, aby bylo možno hledat odpovídající kroky a řešení a volit jejich rozsah. O problematiku a možnosti jejího řešení se začaly zajímat další obce právě díky příkladu Nového Města pod Smrkem i díky velmi podobným podmínkám, které jsou vlastní obcím Frýdlantského výběžku.[2]

Výstupem veškeré práce všech zainteresovaných aktérů a obcí v oblasti dluhů je právě i TAP pro řešení předluženosti obyvatel, který máte nyní před sebou. Dokument TAP vznikl na základě posouzení kontextu problematicky dluhů a analýzy metodou stromu příčin a dopadů problému, využívá výstupů z jednání Pracovní skupiny Dluhy a diskusí při přípravě projektu komplexního řešení předlužení obyvatel Frýdlantska. Na formulaci se podíleli místní aktéři a konzultanti z Agentury pro sociální začleňování. Nositelem TAP jsou obce Lokálního partnerství, jejichž rada (případně zastupitelstvo tam, kde se rada neschází), plán schvaluje. Garantem realizace jsou pak nositelé dílčích projektů, které naplňují opatření TAP (garance opatření je podrobně rozpracována v části 4. Implementace).

[1] Údaje z Mapy exekucí online http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/, 5.7.2019
[2] V rámci SPSZ I, situace dluhů řešena nebyla, jelikož nebyla tou dobou k dispozici data o rozsahu a povaze problému v území. Mapa exekucí vznikla teprve v roce 2017.

## 1. Základní informace o řešeném území

Frýdlantsko je druhým nejsevernějším výběžkem České republiky, ve své jižní části vymezený Jizerskými horami, ve zbytku území státní hranicí s Polskem. Se světem za Jizerskými horami je přes horský hřeben spojeno dvěma silnicemi a jednou železniční tratí. Na území o rozloze 349 km$^2$ žije 24,5 tisíce obyvatel v 18 obcích (z toho 4 města).

Obrázek 1: Frýdlantsko na mapě ČR




zdroj: „Frýdlantsko 2020“, SCLLD

Tematický akční plán (dále TAP) se týká 7 obcí výběžku, které od roku 2016 tvoří a realizují Strategii pro sociální začleňování (SPSZ) v rámci tzv. Lokálního partnerství. Území obcí Lokálního partnerství se rozkládá na celkem 149 km$^2$ a žije v něm **14 815 obyvatel** – ve Frýdlantu 7 531, v Novém Městě pod Smrkem 3 674, ve Višňové 1 331, v Bulovce 933, v Dětřichově 714, Kunraticích 368 a Heřmanicích 264 obyvatel).[3]

Obrázek 2: Vyznačené obce (růžově) realizují SPSZ a tvoří TAP




zdroj: „Frýdlantsko 2020“, SCLLD

[3] Zdroj: ČSÚ, data k 1.1.2019

# 2. Analytická část

## 2.1 Kontext dluhové problematiky

Na současnou sociální a ekonomickou situaci Frýdlantska měl v novodobé historii negativní vliv především postupný úpadek tradičního zemědělství a změny ve způsobu obhospodařování zemědělské půdy v průběhu 20. století, likvidace tradičních průmyslových odvětví po roce 1989, především textilního a ekonomická krize po roce 2008.[4] Výrazný podíl na socioekonomické situaci nese také geografická izolovanost Frýdlantského výběžku a s ní související zhoršená dopravní dostupnost.

Ačkoliv podíl nezaměstnaných na Frýdlantsku opisuje aktuálně příznivý celorepublikový trend vysoké zaměstnanosti, většina frýdlantských obcí vykazuje i v současné době vyšší nezaměstnanost než je nezaměstnanost v Libereckém kraji (LK) a ČR. K 31. prosinci 2018 byl celkový podíl nezaměstnaných v obcích LP Frýdlantsko 3,9%, v některých obcích tedy i vyšší – například v Bulovce 5,7%, v Novém Městě pod Smrkem dokonce 6,2%. K témuž datu činil republikový průměr 3,1%, průměr v LK 3,2%.[5] Problematický je zejména vysoký podíl douhodobě nezaměstnaných.

Faktorem zaměstnatelnosti, do značné míry také faktorem výše výdělku a v neposlední řadě kvality života je úroveň vzdělanosti. Ta je ve výběžku nízká. Pouze základní vzdělání či neukončené základní vzdělání má až 25% obyvatel. Střední školu včetně vyučení má 44%, úplné střední (tj. s maturitou) a vyšší odborné vzdělání má 24% obyvatelstva. Vysokoškolské vzdělání má pouze 5% obyvatel, bezmála 2% obyvatel jsou zcela bez vzdělání.[6] V Tabulce 1 viz srovnání úrovně vzdělanosti na Frýdlantsku s Libereckým krajem a ČR.

Tabulka 1: Srovnání úrovně vzdělanosti Frýdlantska, ČR a Libereckého kraje

| % obyvatel | Základní vč. neukončeného | Střední včetně vyučení (bez maturity) | Úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné vzdělání | Vysoko-školské | Bez vzdělání |
|---|---|---|---|---|---|
| **Frýdlantsko** | **25,4** | **43,9** | **24** | **4,9** | **1,8** |
| Liberecký kraj | 19,7 | 38 | 31,5 | 10,2 | 0,6 |
| Česká republika | 18,5 | 34,8 | 32,8 | 13,1 | 0,5 |

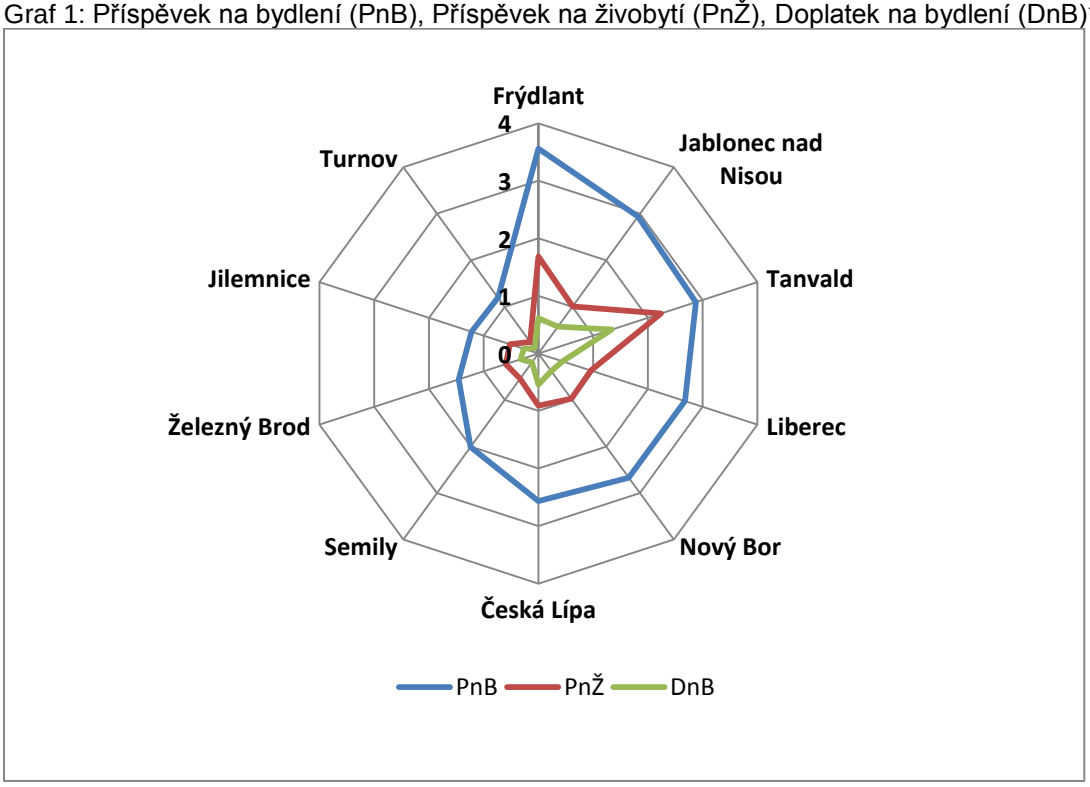
Zdroj: Strategie CLLD „Frýdlantsko 2020“, MASiF

Z šetření mzdového ohodnocení pracovníků a nabídek pracovních míst na Frýdlantsku navíc vyplývá, že nabízené mzdy jsou oproti krajským či republikovým průměrům výrazně nižší (v řádu tisíců korun) a nabídka pracovních míst velmi omezená. Nabízena jsou převážně volná pracovní místa pro obsluhu strojů, na pozice montážních dělníků či pomocných pracovníků výroby. Zatímco například pracovník obsluhy strojů vydělával v roce 2018 v ČR průměrně 28 039 a v Libereckém kraji 24 186 Kč, v první polovině 2019 byla nejvyšší nabídka pro pracovníky obsluhy strojů na Frýdlantsku 21 000 Kč.[7]

[4] Zdroj: Strategie CLLD „Frýdlantsko 2020“, MASiF
[5] Údaje z portálu MPSV online https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem, 8.7.2019
[6] Zdroj: Strategie CLLD „Frýdlantsko 2020“, MASiF
[7] Zdroj ČSÚ online https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=home, 22. 7. 2019
Zdroj MPSV, Informační systém o průměrném výdělku (20. 3. 2019). Praha, ČR.

Jeden z informačních zdrojů o chudobě v lokalitě představují data o podílu počtu obyvatel pobírajících dávky hmotné nouze či určitý typ dávek státní sociální podpory. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) definuje hmotnou nouzi následovně: „Osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.“[8] K dávkám hmotné nouze patří mj. příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení,[9] jejichž rozsah v ORP Frýdlant znázorňuje Graf 1. Třetí dávkou zobrazenou v Grafu 1 je příspěvek na bydlení, což je jedna z dávek státní sociální podpory přispívající na náklady bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy.[10]

Graf 1: Příspěvek na bydlení (PnB), Příspěvek na živobytí (PnŽ), Doplatek na bydlení (DnB)[11]




Zdroj: ASZ, červenec 2019

Zprávu o míře sociálního vyloučení Frýdlantského výběžku dokresluje Graf 2 podílu dlouhodobě nezaměstnaných v obcích s rozšířenou působností v LK.

---

Zdroj MPSV online https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/vmrozsir, 22. 7. 2019
Zdroj MPSV, Regionální statistika ceny práce (20. 3 2019). Praha, ČR.

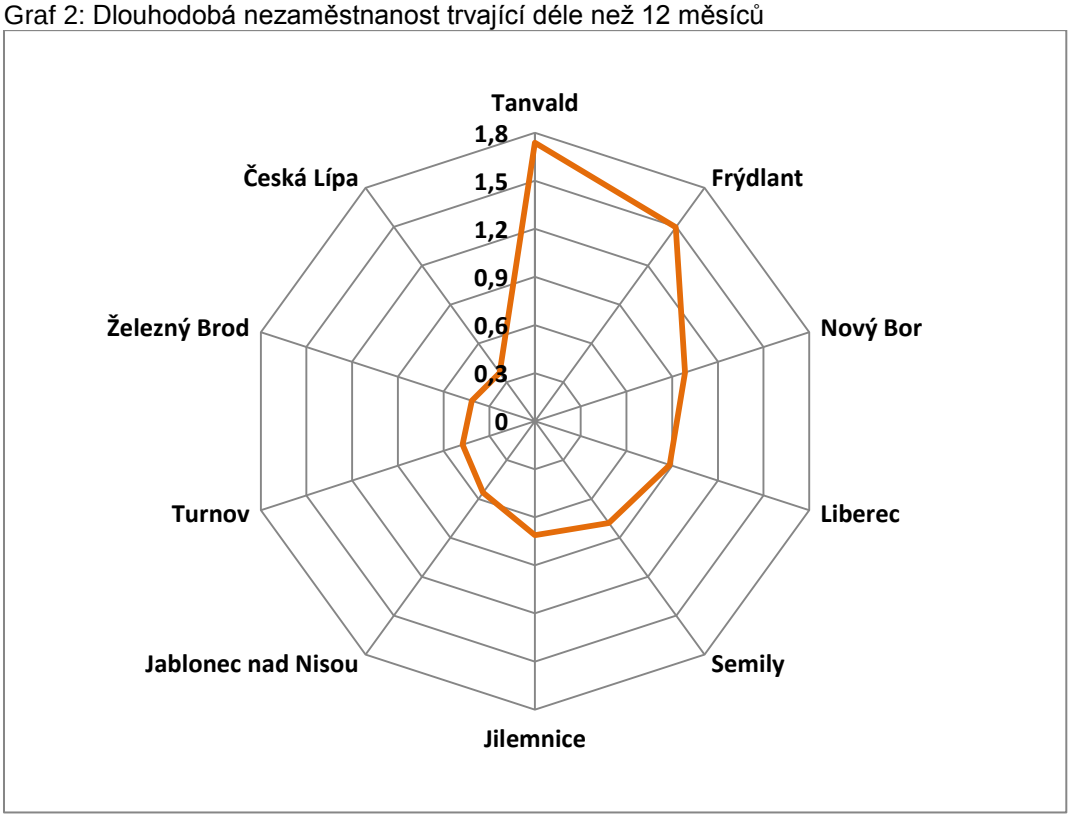
[8] Zdroj MPSV online na https://www.mpsv.cz/cs/5, 10. 7. 2019

[9] Třetí dávkou hmotné nouze je mimořádná okamžitá pomoc.

[10] Zdroj MPSV online na https://www.mpsv.cz/cs/5, 15.7.2019

[11] PnB = podíl obyvatel nad 15 let pobírajících v roce 2018 příspěvek na bydlení, PnŽ = podíl obyvatel nad 15 let pobírajících v roce 2018 příspěvek na živobytí, DnB = podíl obyvatel nad 15 let pobírajících v roce 2018 doplatek na bydlení

Graf 2: Dlouhodobá nezaměstnanost trvající déle než 12 měsíců




zdroj: ASZ, červenec 2019

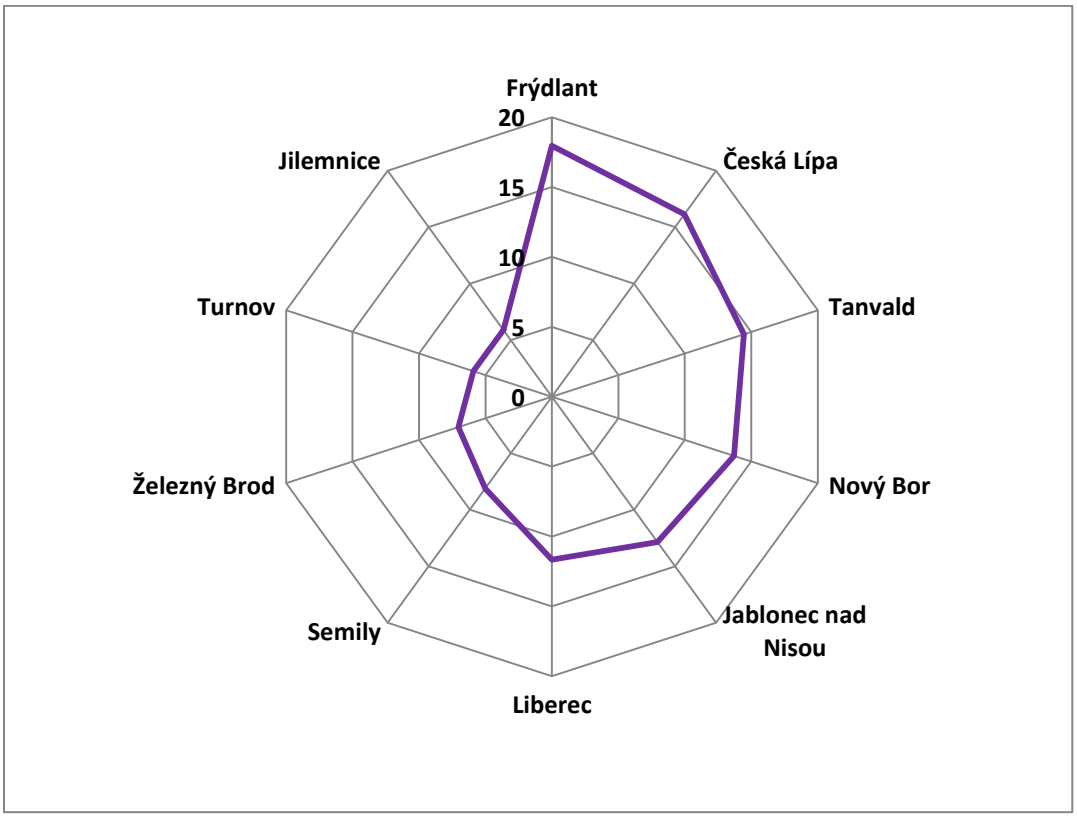
Nemožnost naplnit své základní životní potřeby na přijatelné úrovni, jak stav hmotné nouze definuje MPSV, úzce souvisí s dluhovou problematikou. Naplňování jiných než základních životních potřeb dávky nepokrývají. Otevírá se tak nutnost naplňovat tyto potřeby z jiných zdrojů. Jedním ze zdrojů, který se nabízí, je právě půjčka. Navíc ten, kdo pobírá dávky, není z podstaty věci schopen vytvářet rezervu do budoucna, pro případ nenadálé události, krize či „horších časů“, které bývají častým impulsem k tomu půjčit si, zadlužit se, či příčinou neschopnosti splácet již existující dluh.[12]

[12] Zdroj: MPSV online
https://www.mpsv.cz/files/clanky/33924/Metodika_reseni_predluzenosti_nejchudsich_obyvatel.pdf, 10.7.2019

## 2.2 Exekuce

Podíl osob v exekuci[13] v rámci celého ORP Frýdlant je 17,93% (3690 obyvatel),[14] zatímco podíl osob v exekuci v rámci ČR je 9,7% a v rámci Libereckého kraje 12,13%. Graf 3 srovnává podíl osob v exekuci na Frýdlantsku s ostatními ORP Libereckého kraje.

Graf 3: Srovnává podíl počtu obyvatel nad 15 let v exekuci v jednotlivých ORP Libereckého kraje




zdroj: ASZ, červenec 2019

V jednotlivých obcích LP, v jejichž území je TAP vytvářen a na jejichž území bude realizován, je situace v oblasti exekucí následující:

[13] Data o exekucích nashromážděná a strukturovaná prostřednictvím interaktivní Mapy exekucí jsou jedinými konzistentními a souhrnnými daty o dluzích, které jsou současně veřejně dostupné, třebaže téma předluženosti nepokrývá oblast exekucí cele. O exekuční data se tedy pro potřeby tématu předluženosti v TAP opíráme.
[14] Podíl je počítán v rámci obyvatelstva (fyzické osoby) nad 15 let.

Tabulka 2: Situace v oblasti exekucí na území LP Frýdlantsko

| | % obyvatel v exekuci | Průměrná jistina na osobu ( tis. Kč) | Průměr počtu exekucí na osobu | % osob se 3 a více exekucemi | % seniorů z celkového počtu exekvovaných | Počet exekucí celkem |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Nové Město pod Smrkem | 34,7 | 200 | 5,2 | 61 | 8 | 5674 |
| Bulovka | 23 | 164 | 5 | 65 | 5 | 847 |
| Dětřichov | 16,4 | 143 | 4,5 | 56 | 7 | 427 |
| Frýdlant | 15,7 | 213 | 5,5 | 66 | 5 | 5460 |
| Kunratice | 13 | 130 | 4,2 | 54 | 5 | 172 |
| Višňová | 8 | 167 | 4,2 | 57 | 4 | 379 |
| Heřmanice | 5,5 | 117 | 4 | 67 | 0 | 48 |
| **LP Frýdlantsko** | 20,02 | | | | 6,3 | 13007 |

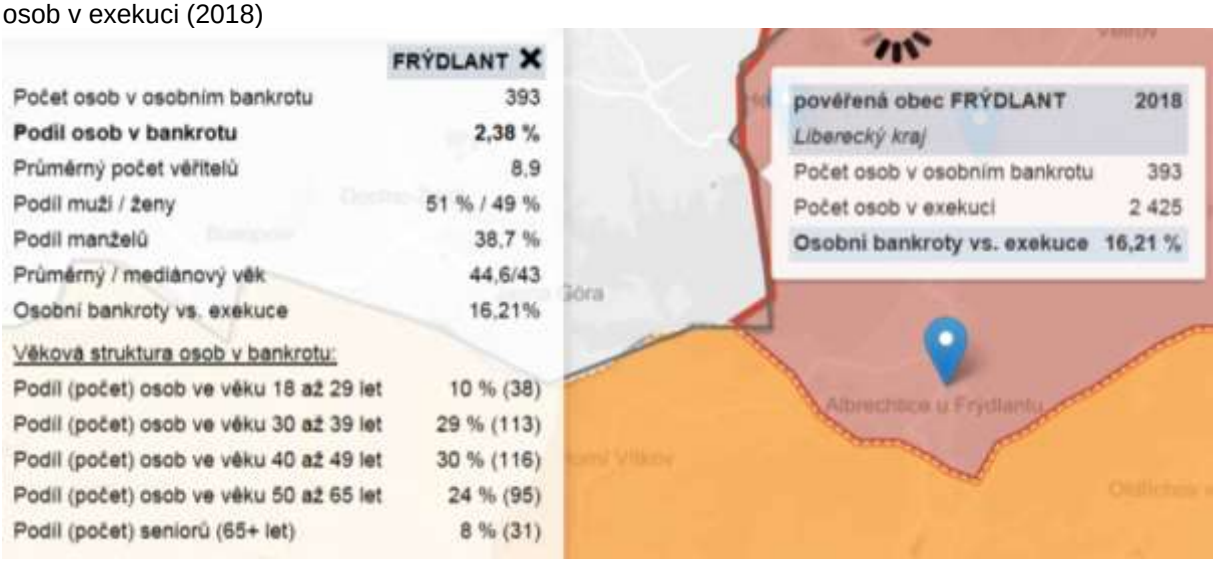
Zdroj: Mapa exekucí

Do první pětky nejzadluženějších obcí v republice se dlouhodobě řadí Nové Město pod Smrkem. V roce 2017 to pro vedení města byl podnět, aby problematiku předluženosti řešilo nejintenzivněji, a dnes slouží jako příklad dobré praxe dalším obcím Frýdlantského výběžku. **Obyvatel s exekucemi** je v obcích Lokálního partnerství Frýdlantsko celkem **2 492**[15]. Na celém území LP Frýdlantsko je **celkový počet exekucí 13 007**, přičemž počet obyvatel obcí LP je 14 815. V exekuci je 20,02% - každý pátý obyvatel území LP. Seniorů nad 65 let je mezi nimi 158. Dluhová poradna Člověka v tísni (ČvT) působící v Novém Městě pod Smrkem[16] zmapovala skupinu klientů s 8 – 9 exekucemi, v extrémních případech i s 15. Podle kvalifikovaného odhadu zhruba 30%[17] osob vyřeší exekuci bez pomoci poradny (s podporou rodiny, právníka, apod.). Asi 10% lidí v exekuci svou situaci přes snahy NNO a obcí (terénní programy, motivace, prevence) neřeší. Podle kvalifikovaného odhadu zbývá tedy zhruba **1 500 lidí, kteří potřebují** (a využili by) **odbornou pomoc** dluhové poradny, aby se mohli s exekucí či exekucemi vypořádat. Polovině z nich přitom zpravidla postačí méně intenzivní podpora (4 či 5 kontaktů s poradnou), zhruba 750 lidí bude potřebovat intenzivní pomoc.

[15] Podíl osob v exekuci představuje podíl osob nad 15 let. Osob nad 15 let je v obcích LP 12 446. Údaje za jednotlivé obce pocházejí z Mapy exekucí, jsou tedy počítány za rok 2017. Celkový počet obyvatel v obcích LP v roce 2019 je přitom stejný jako v roce 2017.
[16] Člověk v tísni je členem LP Frýdlantsko a současně byl součástí PS Dluhy v Novém Městě pod Smrkem po celou dobu jejího fungování.
[17] Jde o kvalifikovaný odhad odborníků působících v území a ASZ, který byl konsenzuálně nastaven na pracovní skupině dluhy, za účasti MěÚ SO Frýdlant a Nové Město pod Smrkem, ČvT /poradna, ASZ – poradce dluhy)

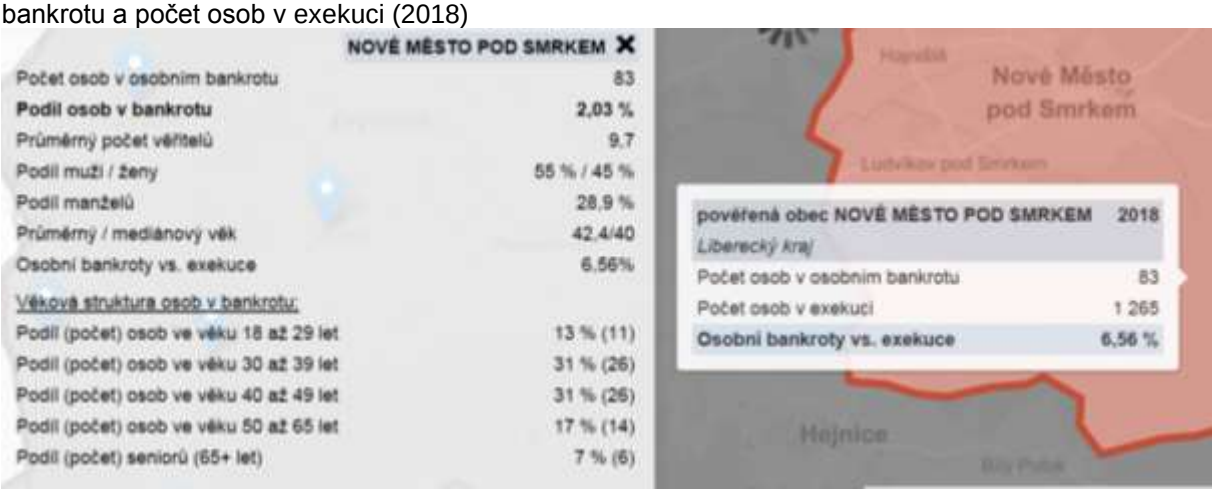
V rámci poskytování dluhového a sociálního poradenství je nezbytná podpora osob po celou dobu procesu oddlužení. Je nutné akcentovat změny příjmů v případě nástupu do zaměstnání, vstupu do oddlužení, v případě nemoci či ztráty zaměstnání. Podíl osob v bankrotu, počet osob v osobním bankrotu a počet osob v exekuci na Frýdlantsku ukazují následující obrázky.

Obrázek 3: Pověřená obec Frýdlant[18] - podíl osob v bankrotu, počet osob v osobním bankrotu a počet osob v exekuci (2018)




Zdroj: Mapa bankrotů

Obrázek 4: Pověřená obec Nové Město pod Smrkem[19] - podíl osob v bankrotu, počet osob v osobním bankrotu a počet osob v exekuci (2018)




Zdroj: Mapa bankrotů

[18] Všechny obce Frýdlantska bez Nového Města pod Smrkem a Jindřichovic pod Smrkem.
[19] Nové Město pod Smrkem a Jindřichovice pod Smrkem

## 2.3 Identifikace klíčového problému: příčiny a dopady problému

Tematický akční plán pro řešení předluženosti na Frýdlantsku je přirozeným vyústěním analyzované problematiky a dlouhodobé spolupráce na jejím řešení v rámci Lokálního partnerství. V rámci Strategického plánu sociálního začleňování 2016-2018 (SPSZ I) byla problematika předlužení identifikována jako *Priorita 2.2 Účelně a efektivně bránit rozvoji dluhové problematiky a sociálního vyloučení, snižovat jejich současný stav* v rámci tematické oblasti *2. Sociální služby*. Stanoven byl *hlavní cíl* této priority *„Zajistit dostupnost ambulantních a terénních služeb sociální prevence a dluhového poradenství na Frýdlantsku a od roku 2016 podchytit těmito službami cca 400 klientů."* V době SPSZ I však nebyla dostupná žádná jednotná a souhrnná data týkající se potřebnosti – reálného rozsahu a struktury problému v území; chyběla znalost příčin a dopadů problémů. Bez znalosti podmínek nebylo možné přistoupit k systematickému řešení problematiky předlužení v území. Strategický plán sociálního začleňování 2018-2020 (SPSZ II) se již zabýval problematikou předluženosti obyvatel Frýdlantska s dobrou znalostí reálné situace v oblasti dluhů a předluženosti. Již během léta 2017 proběhlo v rámci intenzivní komplexní podpory ASZ obcím v LP Frýdlantsko k problematice předluženosti obyvatel tzv. „stromování" – analýza kontextu a dat k identifikaci příčin stanového problému a jeho dopadů. Tato analýza je zapracována níže v Tabulkách 2-5. Na základě pravidelných setkání pracovní skupiny Dluhy a souhrnných dat v Mapě exekucí bylo možno zaměřit se v SPSZ II na problematiku předluženosti důkladně. TAP navazuje přímo na *Intervenci 5* SPSZ II*: „Je systematicky pracováno na oddlužení již zadlužených osob; je kladen důraz na preventivní opatření, která by zabránila nárůstu počtu předlužených osob."* Jedná se o průřezovou Intervenci v oblasti dluhů, zaměstnanosti, sociálních služeb a vzdělávání.

TAP konkretizuje a rozpracovává následující specifické cíle Intervence 5 takto:

| **SPSZ – Intervence 5** (podrobně viz Tabulka 7) | **TAP** (podrobně viz ***Implementace***) |
|---|---|
| • **5.1** Pravidelný monitoring potřebnosti v území a přizpůsobování kapacit dluhového poradenství potřebnosti | → Koordinační aktivity, 2 projekty rozšíření kapacit dluhového poradenství |
| • **5.2** Systematická spolupráce obce s neziskovými organizacemi a školami na osvětě v dluhové oblasti. Při plánování osvěty je přihlíženo ke specifikům cílové skupiny a na základě těchto specifik je vždy volen vhodný nástroj šíření osvěty | → Koordinace a osvěta |
| • **5.3** V Novém Městě pod Smrkem vznikne pozice asistenta prevence dluhů/ dluhový preventista | → Projekt *Asistent prevence dluhů* |
| • **5.9** Osoby předlužené jsou jednou z cílových skupin plánovaného sociálního podniku, v rámci prostupného zaměstnávání se cíleně pracováno na jejich oddlužení. | → Projekt *Mariánská zahrada* (sociální podnik) |

V rámci analýzy kontextu a dat k identifikaci příčin a dopadů stanoveného problému v létě 2017 byl jako klíčový problém aktéry identifikován *Vysoký počet osob v exekuci.* Analyzovány byly příčiny vzniku a růstu předluženosti u obyvatel s dluhy (CS) a dopady předluženosti a života v exekucích jak na CS, tak na společnost. Příčiny a dopady byly sledovány z hlediska všech zainteresovaných stran:

- cílové skupiny (CS)
- aktérů (především neziskové organizace pracující s dluhovou problematikou)
- obce
- systému (státní správa, legislativa)

Tabulka 3: Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska cílové skupiny

| **Jádrový problém: VYSOKÝ POČET OSOB V EXEKUCI NA FRÝDLANTSKU (2 492)[20]** | |
|---|---|
| **Problém z hlediska** | **CÍLOVÉ SKUPINY** – předlužení obyvatelé LP Frýdlantsko |
| **Dopady problému na cílovou skupinu** | • Existenční problémy (ztráta bydlení, rozpad rodin, zvýšený výskyt sociálně patologických jevů, zdravotní a psychické problémy)<br>• Rodiny nemají peníze na rozvoj svých dětí, děti pak žijí v nepodnětném prostředí a těžko se v životě uplatňují<br>• Prohlubování problémů a předluženosti – dluhová past<br>• Odvozený dopad je zvýšená frustrace obyvatel a pocit nepotřebnosti<br>• Předlužení lidé nejsou motivováni k práci, nepracují a snižují se jim pracovní návyky<br>• Snižuje se životní úroveň místních obyvatel a to se pak projevuje na úrovni služeb v místě a snížení atraktivity města |

| **Problémy a příčiny** | | **Indikátory** |
|---|---|---|
| **Dílčí problém** | Náhlá událost zapříčiní zadlužení (úmrtí v rodině, nemoc, ztráta zaměstnání, neplacení výživného, apod.) | Nejpočetnější cílovou skupinou, s níž pracoval Odbor sociálních věcí ORP Frýdlant v roce 2018, byly **osoby neschopné splácet závazky a pohledávky, 58** osob (tj. primárním problémem byla neschopnost splácet) |
| **Příčina** | Nízké mzdy (není možné vytvářet rezervu) | |
| **Příčina** | Nemyslí na budoucnost (nakupují a nešetří) | |
| **Příčina** | Lidé na dávkách nemohou vytvářet finanční rezervu (souvisí s klíčovým problémem z hlediska systému) | |
| **Příčina** | Raději se zadlužit než žádat o dávky (pociťují jako ponižující) | |
| **Příčina** | Tabuizace tématu peněz, především jejich nedostatku | |
| **Příčina** | CS nemá informace o nutnosti zdravotního pojištění nebo nemá zájem věc řešit – častá příčina vzniku dluhu | |

[20] Tj. v obcích LP Frýdlantsko

| | | |
|---|---|---|
| **Dílčí problém** | Snadná dostupnost půjček | |
| **Příčina** | „Šmejdi“ v obcích | *Zákaz podomního a pochůzkového prodeje není zaveden již pouze v Bulovce (červenec 2019) |
| **Příčina** | Všudypřítomná reklama na půjčky a spotřební životní styl | |
| **Dílčí problém** | Nezodpovědný přístup ke dluhům /půjčkám | |
| **Příčina** | Lhostejnost | Podle kvalifikovaného odhadu odborníků v oblasti sociálních služeb a dluhového poradenství asi 10% lidí v exekuci, ca. 250 lidí, svou situaci neřeší navzdory snahám NNO a obcí |
| **Příčina** | Dlužníci nekomunikují | |
| **Sub-příčina** | Strach a neznalost | |
| **Sub-příčina** | Nepřebírají poštu (nemají nahlášenou kontaktní adresu nebo je nepřebírání pošty strategií, mají jiné bydliště a o poště se nedozvědí apod.) | |
| **Příčina** | Lidé zpravidla nevědí, kolik a komu dluží | |
| **Sub-příčina** | Nečtou podmínky smluv<br>Neznají skryté sankce | |
| **Sub-příčina** | Dluhová problematika je extrémně složitá (sub-příčina souvisí s klíčovým problémem z hlediska systému) | |
| **Sub-příčina** | Negramotnost/ „jednoduchost“ osobnosti | |
| **Sub-příčina** | Finanční a dluhová negramotnost tkvící v<br>- nedostatku informací<br>- dezinformacích uvnitř komunity | |
| **Příčina** | Opakování zažitých vzorů z rodiny | |
| **Příčina** | Nedostatečná motivace dluhy řešit | |
| **Dílčí problém** | Měsíční interval výplaty (dlouhá doba, potřeba plánování) | |

| | | |
|---|---|---|
| **Dílčí problém** | Výdaje se těžko plánují lidem na dávkách, jsou závislí na termínech vyplácení, chybí jim finanční rezerva. | |
| **Příčina** | Dávky nejsou vypláceny v jeden termín (různé dávky se vyplácejí v různých termínech – souvisí s klíčovým problémem z hlediska systému) | |
| **Příčina** | Lidé na dávkách nesmějí vytvářet finanční rezervu (souvisí s klíčovým problémem z hlediska systému) | |
| **Příčina** | Lidé se neorientují v systému dávek a ve výplatních termínech | |

Tabulka 4: Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska aktérů

| **Jádrový problém: VYSOKÝ POČET OSOB V EXEKUCI NA FRÝDLANTSKU** | | |
|---|---|---|
| **Problém z hlediska** | **AKTÉRŮ** – neziskové organizace, Úřad práce, školy, ubytovatelé, apod., tj. ti, kdo se s předlužeností setkávají v rámci své práce či působnosti | |
| **Dopady problému na aktéry** | • Zvýšená finanční zátěž NNO v práci s CS (CS potřebuje velkou míru podpory), zvýšené nároky na kvalifikaci pracovníků<br>• Dopad na zaměstnavatele - noví zaměstnanci nemají motivaci pracovat (po první výplatě zjistí, že se neuživí) a vypadávají už ve zkušební době – firmám pak chybí zaměstnanci | |
| **Problémy a příčiny** | | **Indikátory** |
| **Dílčí problém** | Sociální služby v místě nepokryjí potřeby obyvatel v oblasti dluhů | Odborné sociální poradenství Člověka v tísni mělo v období 11/2016-05/2019 nejvíce zakázek v oblasti dluhového poradenství - **132 zakázek.** Skupina osob neschopných splácet závazky a pohledávky byla v roce 2018 nejpočetnější skupinou, s níž pracoval Odbor soc. věcí Frýdlant (ORP) – **58 lidí**. Celkový počet osob v exekuci v obcích LP Frýdlantska je **2 492.** |
| **Příčina** | Nedostatečná časová kapacita v terénní sociální práci (chybí finance a personál) | Aktuální **počet úvazků** ČvT specializovaného na problematiku dluhů a exekucí prostřednictvím terénní práce a OSP na Frýdlantsku **je 2,7** (1,0 úvazku samotná TP; 2,0 úvazku OSP; 0,2 úvazku metodika); základní poradenství v terénu poskytuje také terénní pracovnice NMpS s 1,0 úvazkem. |
| **Příčina** | Potřebnost obyvatel neodpovídá kapacitě dluhových poraden | Kvalifikovaný odhad potřebnosti u obyvatel LP Frýdlantsko je **1500 osob, které potřebují odbornou pomoc** při řešení svých dluhů, resp. exekucí, zatímco klientů ČvT bylo **za** zhruba **2,5** |

| | | |
|---|---|---|
| | | **roku** realizace projektu celkem **179** (112 TP, 67 OSP) |
| **Sub-příčina** | Enormní zatížení odborníka dluhové poradny přípravou podkladů pro oddlužení → chybí předstupeň dluhové poradny – příprava klienta v podobě mapování dluhů | * Poznámka: klíčový faktor - osvětluje „nízké“ počty klientů, kteří využili dluhového poradenství<br><br>Čekací listiny, odmítnutí zájemci, snížení jejich počtu, zajištění síťování s mapováním v oblasti jiných služeb |
| **Sub-příčina** | Nízký úvazek pracovníka dluhové poradny vzhledem k předluženosti místních obyvatel | |
| **Příčina** | Nedostatečná odbornost NNO v oblasti dluhů | |
| **Příčina** | Pro sociální pracovníky je těžké motivovat CS při řešení dluhového problému – CS často nevidí řešení (bariéry na straně systému) | |
| **Dílčí problém** | Neochota zaměstnávat osoby s exekucemi | |
| **Příčina** | Vysoká administrativní zátěž[21] | |
| **Příčina** | Riziko sankcí (ze strany systému) – zaměstnavatel jako poddlužník dlužníka | |
| **Dílčí problém** | Chybí flexibilita v režimu vyplácení mezd | |
| **Dílčí problém** | Nedostatek levného bydlení (nižší nájem – menší dluhy) | |
| **Příčina** | Neochota majitelů pronajímat levněji | |
| **Příčina** | Neexistuje sociální nebo startovací bydlení | |

[21] Vzhledem k nutnosti hlásit různým exekučním úřadům. Po novele exekučního zákona se sníží.

| | | |
|---|---|---|
| **Dílčí problém** | Není nastavena úzká spolupráce všech zainteresovaných aktérů na řešení předluženosti na místní úrovni – není plně funkční lokální síť se zapojením všech aktérů (i obec) | |
| **Příčina** | Chybí koordinátor, který by propojoval a udržoval funkční síť (všech obcí, NNO, ÚP, škol, zaměstnavatelů…) | |

Tabulka 5*:* Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska obce

| **Jádrový problém: VYSOKÝ POČET OSOB V EXEKUCI NA FRÝDLANTSKU** | | |
|---|---|---|
| **Problém z hlediska** | **OBCÍ** | |
| **Dopady problému u obcí** | • Dopad na CS (existenční problémy) je i dopadem na obec, kde se projevuje větším objemem finančních prostředků vynakládaným na řešení krizových situací a pokrytí potřeb obyvatel sociálními službami.<br>• V obci nefunguje ekonomický cyklus – lidé nemají peníze, nevyužívají tolik služby a obchody a snižuje se atraktivnost obce.<br>• Nedostatečná osvěta má za dopad, že se v obci šíří dezinformace, mýty a stereotypy a kvůli tomu přetrvává status quo problémů nebo dochází k jejich prohlubování. | |
| **Problémy a příčiny** | | **Indikátory** |
| **Dílčí problém** | Vysoký počet dostupných půjček | |
| **Příčina** | Chybí regulace/zákaz reklamy a podomního prodeje | *Zákaz podomního prodeje aktuálně chybí již pouze v obci Bulovka |
| **Dílčí problém** | Tématu chybí politický marketing na lokální úrovni | |
| **Příčina** | Tématu chybí politický marketing i na státní úrovni | |
| **Příčina** | Přesvědčení, že dlužníci si mohou za své dluhy sami a sami je také mají vyřešit | |
| **Dílčí problém** | Lichva na území obce | |

| | | |
|---|---|---|
| **Dílčí problém** | Přesvědčení, že dlužit je dnes „normální“ – bagatelizace problému | |
| **Příčina** | Vysoký počet osob v exekuci | 2492 obyvatel na území obcí LP Frýdlantsko |
| **Příčina** | Další generace vyrůstají v prostředí, kdy je v exekuci „každý“ | |
| **Příčina** | Chybí osvěta | |
| **Dílčí problém** | Aktéři nejsou propojeni při řešení vzniku malého dluhu | |
| **Příčina** | Neexistují mechanismy k identifikaci malého dluhu a jeho okamžitému řešení | |

Tabulka 6: Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska systému

| **Jádrový problém: VYSOKÝ POČET OSOB V EXEKUCI NA FRÝDLANTSKU** | | |
|---|---|---|
| **Problém z hlediska** | **SYSTÉMU –** státní úroveň, legislativa | |
| **Dopady problému u obcí** | • Zvýšené výdaje na sociální služby, zdravotní služby, pobytové služby, dávky x snížení příjmů. | |
| **Problémy a příčiny** | | **Indikátory** |
| **Dílčí problémy** (legislativa) | Nedostatečná legislativa – neexistuje místní příslušnost exekutorů; demotivační srážky ze mzdy; neexistuje soudní poplatek za exekuce, ani možnost nulového oddlužení | |
| **Dílčí problém** | Nedostatečná podpora dluhového poradenství | |
| **Dílčí problém** | Funkční amorální systém s dostatkem příležitostí | |
| **Dílčí problém** | Slabý spotřebitel | |
| **Dílčí problém** | Nedostatečný příjem obyvatel k pokrytí výdajů plynoucích z nenadálé životní situace | |
| **Dílčí problém** | Nadměrná výnosnost obchodu s dluhy | |
| **Dílčí problém** | Všudypřítomná možnost zadlužit se | |

## 2.4 Realizovaná opatření v oblasti řešení předluženosti na Frýdlantsku

V 6 obcích LP Frýdlantsko již platí zákaz podomního a pochůzkového prodeje.[22] Na území obcí Lokálního partnerství je bezplatné dluhové poradenství poskytováno Člověkem v tísni formou odborného sociálního poradenství a v občanské poradně Déčko Liberec.

Člověk v tísni (ČvT) realizuje od listopadu 2016 projekt *V pravou chvíli*. Projekt vychází z potřebnosti doložené v SPSZ I a navazuje na opatření původního Strategického plánu, jeho realizace potrvá do října 2019 (36 měsíců). Zahrnuje odborné sociální poradenství a terénní programy se zaměřením na dluhovou problematiku. Služby ČvT mají zázemí ve Frýdlantu i Novém Městě pod Smrkem. Do poloviny února 2019 bylo složení týmu na Frýdlantsku: 1,0 úvazek pracovníka terénních programů (TP), 0,5 úvazku pracovníka odborného sociálního poradenství (OSP) a 0,2 úvazku metodika obou služeb. Poloviční úvazek dluhového poradce (úvazek OSP) se v průběhu realizace ukázal jako nedostatečný, zároveň bylo obtížné sehnat člověka, který by splňoval předpoklady práce dluhového poradce. Od 18. 2. 2019 došlo nicméně k rozšíření týmu o 1,0 úvazek OSP, na zbývajících 9 měsíců projektu byl tedy tým posílen o jeden úvazek.

Dostupnost služby pro klienty:

- Nové Město pod Smrkem: pondělí 9.00 – 15.00, středa 12.00 – 17.00, čtvrtek 13.00 – 17.00
- Frýdlant: středa 9.00 – 17.00, čtvrtek 9.30 – 17.00

Od začátku projektu, tj. od listopadu 2016 do května 2019 pracovali terénní pracovníci (TP) a pracovníci odborného sociálního poradenství (OSP) s celkem 179 klienty. Samostatné služby TP využilo 112 klientů, služby OSP (ať už samostatně nebo v kombinaci se službou TP) využilo 67 klientů. Nejčastější zakázkou OSP byly dluhy, konkrétně:

- „mapování dluhů“ 82 zakázek (vzhledem k dlouhodobé pracovní neschopnosti pracovnice OSP po dobu její nepřítomnosti zajišťovala mapování dluhů pracovnice TP)
- „exekuce“ 18 zakázek
- „příprava insolvenčního návrhu“ 8 zakázek
- „splácení dluhů“ 8 zakázek
- „zastavení exekuce“ 7 zakázek
- „podané insolvenční návrhy (sanace)“ 5 zakázek
- „insolvenční řízení (asistence)“ 4 zakázky

V území funguje dále občanská poradna (provozuje NNO – Déčko Liberec z.s.), která však funguje velmi omezeně (jednou za 2 týdny od 10 do 16 hod., a to pouze ve Frýdlantu). Déčko nekomunikuje v rámci Lokálního partnerství a neúčastní se dlouhodobě žádných setkání, ani komunitního plánování sociálních služeb (KPRSS). Nejsou k dispozici informace počtu klientů v rámci Frýdlantska, s nimiž poradna řeší problematiku předluženosti. Pravděpodobně klienty s komplikovanějšími problémy odesílají do poradny v Liberci, kam má však řada z nich ztížený přístup.

Od listopadu 2019 bude Člověk v tísni společně s MAS Frýdlantsko realizovat projekt *Asistent prevence dluhů*, podpořený z OP Zaměstnanost (výzva OPZ 88), v němž navazuje na výše popsaný program dluhového poradenství a zachovává dostupné kapacity (1 úvazek dluhového poradce, 1 úvazek dluhového asistenta, 0,25 úvazku metodika). Samostatnou aktivitou projektu je osvětová kampaň a síťování aktérů v dluhovém poradenství.

[22] Heřmanice duben 2015, Kunratice leden 2016, Frýdlant duben 2017, Nové Město pod Smrkem prosinec 2017, Dětřichov červenec 2018, Višňová srpen 2018

## 2. Návrhová část

### 2.1 Vymezení oblasti zaměření TAP, jeho cílů a očekávaných dopadů (změn souvisejících se sociálním vyloučením)

TAP je zaměřen na řešení problematiky předluženosti obyvatel. Vychází ze strategického cíle SPSZ (2018 - 20).

Tabulka 7: Téma zadlužení v SPSZ II

| INTERVENCE 5: **Je systematicky pracováno na oddlužení již zadlužených osob; je kladen důraz na preventivní opatření, která by zabránila nárůstu počtu předlužených osob** | | | |
|---|---|---|---|
| *Specifický cíl* | *garanti* | *dosavadní plnění* | *priorita* |
| 5.1 Je pravidelně monitorována potřebnost v území a na základě analýzy potřebnosti dochází k posilování kapacit stávajících dluhových poraden a případnému otevření dalších dluhových poraden | Vedoucí SO NMPS, starosta Frýdlantu | Závisí na možnostech a kapacitách poskytovatelů sociálních služeb rozšířit služby poradny - je nutné posílit (→ TAP) | vysoká |
| 5.2 - Obec se ve spolupráci s neziskovými organizacemi a školami systematicky věnuje osvětě v dluhové oblasti. Při plánování osvěty je přihlíženo ke specifikům cílové skupiny a na základě těchto specifik je vždy volen vhodný nástroj šíření osvěty (videa, příběhy, vzdělávání, besedy, semináře, letáky, čísla, apod.); pozornost je věnována propagaci a práci s motivací obyvatel se vzdělávacích akcí zúčastnit. | Starosta Nového Města pod Smrkem, starostové jednotlivých obcí | Zatím nerealizováno, ze strany obcí vnímáme jako bariéru negativní postoj k zadluženým osobám. Cíl je možné naplnit osvětovou kampaní související se základní činností poradny s rozšířenou kapacitou (→ TAP) | střední |
| 5.3 - V Novém Městě pod Smrkem vznikne pozice asistenta prevence dluhů/dluhový preventista | Nové Město pod Smrkem | Je součástí projektu, předloženého do výzvy OPZ (→ TAP) | vysoká |
| 5.4 - Od roku 2018 jsou vzděláváni učitelé základních a středních škol v oblasti finanční gramotnosti. Do škol a dětských domovů jsou zaváděny relevantní programy a je systematicky plánováno financování těchto programů | MPI | Je součástí MPI. Je zapotřebí spolupracovat s poskytovatelem poradenských služeb. | vysoká |
| 5.5 Obec provede audit dluhů a na základě něho vytvoří pravidla pro možné odpracování dluhů (pouze v případě, že dlužník není schopen dluh splatit); nastavit možnost odpracovat dluh u vlastníků bytů (soukromé i městské) | Starosta Nového Města pod Smrkem | Po změně na pozici starosty řeší sociální odbor s bytovou správou, spíše v jednotlivých případech. | střední |
| 5.6. - Jsou aktivně oslovováni soukromí ubytovatelé a jsou jim nabízeny postupy možného řešení dluhů jejich nájemníků. Cílem je zamezení ztráty bydlení a tím předcházet hrozbě sociálního vyloučení. | SO MÚ Frýdlant | Je řešeno příležitostně, vzhledem k postoji (nezájmu) vlastníků zatím minimální úspěch. | vysoká |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5.7 - Na základě analýzy potřebnosti a efektivnosti vyhlášky, vydá Nové Město p/S vyhlášku zákazu podomního prodeje na území obce, příp. vyhlášku regulující reklamní plochy na území obce. | starosta Nového Města pod Smrkem | splněno | 0 |
| 5.8 - Nové Město p/S ve spolupráci s PČR zahájí osvětovou kampaň k tématu "lichva není legální". | starosta Nového Města pod Smrkem | vzhledem ke změně na pozici starosty se neřeší. Je vhodné zařadit do aktivit poradny, pokud bude rozšířena její kapacita | vysoká |
| 5.9 - Osoby předlužené jsou jednou z cílových skupin plánovaného sociálního podniku, v rámci prostupného zaměstnávání je cíleně pracováno na jejich oddlužení. | (zatím bez realizátora) | soukromý podnikatel připravuje žádost do výzvy OPZ - vznik/rozvoj sociálního podniku s cílovou skupinou osob předlužených (→ TAP) | vysoká |

Tyto strategické cíle již byly zdůvodněny analýzou problémů a příčin, prováděnou metodou stromu problémů z hlediska cílové skupiny, aktérů a systému (viz výše). Zde tedy pouze shrnujeme:

Tabulka 8: Shrnutí analýzy příčin a dopadů

| *Příčiny z hlediska* | | *Cíle* | *Dopady* |
|---|---|---|---|
| **Cílové skupiny** | chybějící nebo nestabilní příjmy (vysoká nezaměstnanost, nízké mzdy)<br><br>chybějící finanční rezervy | podpořit vznik, rozvoj pracovních míst a zaměstnavatele,<br><br>podpora sociálního podniku | zvýšení hladiny příjmů, **možnost splácet dluhy** |
| | tabuizace tématu peněz a zadlužení<br><br>nezodpovědný přístup k dluhům<br><br>nekomunikace<br><br>dluhová a finanční negramotnost, chybí orientace v systému<br><br>potřeba zvyšovat nízký sociální status, reklama, půjčky | zvýšit informovanost CS, podpořit při hledání řešení<br><br>zajistit systematické, dlouhodobé a spolehlivé poradenství a osvětu schválit zákaz podomního prodeje<br><br>zvýšit informační / mediální gramotnost spolupracovat (obce, školy, soc.služby, policie) | schopnost CS rozhodovat se na základě reálného posouzení vlastní situace<br><br>**prevence dalšího zadlužování**<br><br>**zvýšení počtu úspěšně oddlužených** |
| | kombinované problémy (závislosti)<br>lichva | spolupracovat s v síti LP, sociálních služeb, s policií apod., informovat | změna paradigmatu (kriminalizace lichvy místo dlužníků) |
| **Aktérů** | nedostatečná kapacita na sociální práci | navýšit kapacitu poraden, strukturovat práci poradce<br><br>zajistit metodické vedení | vyšší efektivita poradenské práce,<br><br>**zvýšení počtu** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | **úspěšně oddlužených** |
| | chybí motivace na straně CS | zajistit dlouhodobé fungování poradny, doprovodné služby SAS, TP apod. a jejich spolupráci | lepší dostupnost a komplexnější fungování soc. práce,<br><br>**zvýšení počtu úspěšně oddlužených** |
| | neochota zaměstnavatelů zaměstnat osoby v exekuci | poskytnout osvětu a podporu zaměstnavatelům, vstup CS do procesu oddlužení | zvýšení hladiny příjmů CS, **možnost splácet dluhy, větší počet oddlužených sníží nátlak na učetní oddělení – 1 srážka** |
| **Obce** | vysoká dostupnost půjček | schválit zákazy podomního prodeje, zvýšit informační / mediální gramotnost spolupracovat (obce, školy, soc.služby, policie) | **prevence dalšího zadlužování** |
| | panuje přesvědčení, že za dluhy si každý může sám - a má je tedy sám řešit,<br><br>chybí kontrolní mechanismy, které by zabránily malým dluhům a nastavily proces okamžitého řešení | zajistit osvětu veřejné správy představovat příklady dobré praxe - vhodných řešení<br><br>provést audit dluhů obci, nastavit splátkové kalendáře | vyšší podpora přijatých opatření, snížené sociální napětí<br><br>**možnost splácet dluhy**<br><br>**stabilizace životních podmínek (udržet bydlení, zajistit děti), motivace k práci**<br><br>zlepšení ekonomického cyklu obce |

Jako prioritní opatření pro TAP jsou zvolena opatření, která odpovídají specifickým cílům, u nichž je vysoká míra naléhavosti (zejména vzhledem k velikosti cílové skupiny a míře zadlužení, resp. vícenásobným exekucím) a zároveň jsou vytvořeny vhodné podmínky pro jejich realizaci (např. vstřícný postoj veřejné správy, přítomnost a volná kapacita potenciálního realizátora projektu, navýšení nebo alespoň udržení potřebné kapacity v krajské síti sociálních služeb).

Vzhledem k migraci obyvatel v území jsou prioritní opatření rozšířena na celé území Lokálního partnerství (původně převažovala realizace v Novém Městě pod Smrkem). U některých opatření je pak vzhledem ke změnám na rozhodujících pozicích ve veřejné správě zapotřebí změnit garanta, zařadit před vlastní realizaci osvětové a informační aktivity a znovu vyjednávat o přijatelnosti navrhovaných opatření (a to přestože byl SPSZ schválen zastupitelstvy obcí; usilujeme o přijetí motivované vnitřním souhlasem s navrhovanými kroky ze strany veřejné správy).

**Cílem TAP** je **snížit předluženost a dluhovou zátěž[23] obyvatel území LP Frýdlantsko a zvýšit obecné povědomí o problematice zadlužení**. Jde především o snížení počtu exekucí[24] a pomoc lidem, kteří se octli v dluhové pasti. Základní intervencí proto je pokrýt území dostatečně kapacitní sítí služeb dluhového poradenství (pro cílovou skupinu osob zadlužených), působit osvětově (pro širší cílové skupiny – veřejnou správu a veřejnost, zaměstnavatele, školy a vzdělávací zařízení) a preventivně (pro cílovou skupinu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením, ale také pro celou veřejnost).

**Intervence** vycházejí z formulované intervence SPSZ *Je systematicky pracováno na oddlužení již zadlužených osob; je kladen důraz na preventivní opatření, která by zabránila nárůstu počtu předlužených osob a zamezení jejich dalšímu propadu* a výše uvedeného cíle:

**1. Rozšíření kapacity dluhového poradenství v území Lokálního partnerství, především v Novém Městě pod Smrkem a Frýdlantu**.

**2. Podpora předlužených osob formou zaměstnání v sociálním podniku**.

**3. Systematická preventivní opatření:** síťování **aktérů, koordinace, osvěta v celém území LP Frýdlantsko.**

Popis výchozí situace:

- Nové Město pod Smrkem je součástí „top ten“ obcí podle podílu osob v exekuci (34,7% obyvatel) a s vysokým podílem mnohačetných exekucí.
- Frýdlant je díky správním i sociálním funkcím centrem území LP, jsou zde poskytovány sociální služby pro klienty nejen z Frýdlantu, ale i dalších obcí LP.
- Člověk v tísni v rámci realizace projektu *V pravou chvíli* (CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0003283) od r. 2016 poskytuje ve Frýdlantu a Novém Městě pod Smrkem sociální služby Terénní programy a Odborné sociální poradenství. Kapacita dluhové poradny je 2,7 úvazku pracovníků v přímé práci (1 terénní pracovník, dva dluhoví poradci, metodik). Během projektu pracovníci pracovali se 179 klienty. Na tento projekt plynule naváže v listopadu 2019 další projekt – Asistent prevence dluhů (CZ.03.2.60/0.0/0.0/18_088/0010678), v němž budou zachovány kapacity dluhového poradenství, které jsou však vzhledem k potřebám území nedostatečné.
- Vedení města Nové Město pod Smrkem iniciovalo v roce 2017 na základě výstupů mapy exekucí vznik a jednání pracovní skupiny Lokálního partnerství.

Výstup z PS Dluhy:

- Vedení města Nové Město pod Smrkem v roce 2018 schválilo zákaz podomního prodeje.
- Člověk v tísni shrnul a interpretoval výsledky poradenských programů a upřesnil potřeby dluhového poradenství: jen v Novém Městě cca 665 osob potřebuje pomoc, z toho cca 330 intenzivní. V ostatních obcích LP je míra předlužených osob nižší, v celkovém souhrnu jde o cca 1500 osob, z toho cca 600 potřebuje intenzivní pomoc. S novelou insolvenčního zákona se pravděpodobně zvýší zájem o možnost oddlužení, na kterou by poradny měly reagovat.

[23] Pod pojmem „dluhová zátěž“ nerozumíme jen vlastní dluhy, ale také související tíživou situaci, v níž je zadlužená osoba, její rodina a okolí (s dopady na psychický stav, zdraví, možnosti bydlení, prostředí, v němž vyrůstají děti - možnost jejich začlenění do školního kolektivu, možnost rozvoje mimoškolních a zájmových aktivit apod.)

[24] Vzhledem k tomu, že klienti přicházejí postupně a není možné obecně určit, u kolika z nich se podaří zastavit exekuce, nemůžeme cíl formulovat jako „snížit počet osob v exekuci“. Smyslem projektu je nastavit podmínky, v nichž začnou zadlužení řešit a budou mít potřebnou podporu v ukončování zadlužení, a působit na stávající klienty a veřejnost osvětově a preventivně.

Pro celé území LP je proto zapotřebí výrazně vyšší kapacita poradenství.

- Členové PS připravili a předložili ve výzvě 88 OP Zaměstnanost projekt rozšíření kapacity dluhové poradny zahrnující i osvětové aktivity. Projekt *Asistent prevence kriminality* byl vybrán k podpoře, realizace bude zahájena v listopadu 2019 (projekt je naplánován na 30 měsíců). Příjemcem je MAS Frýdlantsko, která zajistí koordinaci a osvětovou kampaň. Dluhové poradenství bude zajišťovat partner projektu, Člověk v tísni, o.p.s.
- Člen PS, Terra Mater s.r.o. má statut sociálního podniku, který zatím nenaplňuje. Na základě diskusí PS zvolila předlužené osoby jako cílovou skupinu a na projekt rozvoje sociálního podniku předložila žádost o dotaci ve výzvě MAS Frýdlantsko (OP Zaměstnanost, výzva MAS Frýdlantsko A54 – Inovativní podnikání III). V době zpracování TAP prochází žádost hodnocením.

Tabulka 9: Vazba naplánovaných opatření na strategické dokumenty: specifické cíle 5.1 a 5.3 a 5.9 SPSZ (viz výše)

| **Cíl: snížit předluženost a dluhovou zátěž obyvatel území LP Frýdlantsko** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **1.**<br>**Strategie intervence**<br>Rozšíření kapacity dluhového poradenství v území Lokálního partnerství, především v Novém Městě pod Smrkem a Frýdlantu | | | | | |
| Tematická oblast/ tematické oblasti (v případě průřezových) | *Dluhy* | | | | |
| Obecný cíl:<br>Snížit dluhovou zátěž obyvatel, snížit počet exekucí<br><br>Zvýšit informovanost CS, podpořit při hledání řešení. Zamezit jejich dalšímu zadlužování.<br><br>Zajistit systematické, dlouhodobé a spolehlivé poradenství a osvětu<br><br>Zajistit dlouhodobé fungování poradny. Zajistit metodické vedení | **Očekávaná změna/dopad:**<br>Lepší dostupnost dluhového poradenství a efektivnější práce dluhové poradny<br><br>Vyšší počet osob v oddlužení<br><br>Prevence dalšího zadlužování<br><br>Zlepšení možnosti splácet dluhy<br><br>Prevence dalšího zadlužování | **Cílová skupina:**<br><br>Osoby zadlužené, zejména předlužené (cca 1500 osob) | | **Rizika**[25] (kapacitní, externí, apod.):<br><br>Nezískání potřebných financí na rozvoj poradenství - nedostatečná kapacita<br><br>Nedostatek potřebných a profesně vzdělaných poradců<br><br>Nezájem nebo naopak neočekávaně vysoký zájem cílové skupiny<br><br>Pokles motivace CS | |
| Opatření: | Termín: | Garant: | Indikátor výsledku: | Náklady /zdroj: | (Alokace: ) |
| 1.1.<br>Sociální služby (terénní programy a odborné sociální | 2016-2019 dále v rámci krajské sítě soc. služeb a | Člověk v tísni | Fungující dluhová poradna ve Frýdlantě a | 2,8 mil. Kč/ OPZ, výzva 042 dále | bez alokace |

[25] Závěry a doporučení vyplývající z analýzy rizik (viz příklad shrnutí výsledků doporučeného postupu analýzy rizik).

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| poradenství) ve Frýdlantě a Novém Městě pod Smrkem s kapacitou min. 2,7 úvazku | navazujícího projektu | | Novém Městě pod Smrkem (sociální služby)<br>190 klientů | krajská síť SS | |
| 1.2<br>Rozšíření dluhového poradenství v Novém Městě pod Smrkem, kapacita min. 2,25 úvazku | 2019 - 2021 | MAS Frýdlantsko, Člověk v tísni | Fungující dluhová poradna v Novém Městě pod Smrkem<br>200 klientů | 3,5 mil. Kč/ OPZ, výzva 088 | bez alokace |
| 1.3<br>Rozšíření dluhového poradenství pro celé území Lokálního partnerství, kapacita min. 2 úvazky | 2020 - 2023 | (NNO) | Fungující dluhová poradna ve Frýdlantě s dostatečnou kapacitou<br>140 klientů | 2,9 mil. Kč OPZ | 2,9 mil. Kč výzva pro SVL č. 052 OPZ |
| **2**<br>**Strategie intervence**<br>Podpora předlužených osob formou zaměstnání v sociálním podniku | | | | | |
| Obecný cíl:<br>Podpořit vznik, rozvoj pracovních míst a zaměstnavatele | **Očekávaná změna/dopad:**<br>Zvýšení hladiny příjmů, možnost splácet dluhy | | **Cílová skupina:**<br>Osoby předlužené (sociální podnik plánuje zaměstnat 3 osoby z CS) | **Rizika:**<br>Sociální podnik nezíská prostředky na rozvoj<br><br>Nezájem CS | |
| **Opatření:** | **Termín:** | **Garant:** | **Indikátor výsledku:** | **Náklady /zdroj:** | **(Alokace: )** |
| 2.1<br>Vznik a rozvoj sociálního podniku v Bulovce s CS předlužených osob | 2020 - 2022 | Terra mater s.r.o. | 1 sociální podnik<br>3 osoby z CS | 4,6 mil. Kč/ Výzva OPZ/MAS Frýdlantsko A54 | bez alokace |
| Cíl: Zvýšit obecné povědomí o problematice zadlužení | | | | | |
| **3.**<br>**Strategie intervence**<br>Systematická preventivní opatření: síťování aktérů, koordinace, osvěta v celém území LP Frýdlantsko | | | | | |
| Obecný cíl:<br>Zvýšit povědomí o problematice zadlužení a možnostech jejího řešení. Zabránit rozšiřování skupiny zadlužených osob.<br><br>Zvýšit informační/mediální gramotnost<br><br>Spolupracovat (obce, školy, soc. služby, policie)<br><br>Poskytnout osvětu a | **Očekávaná změna/dopad:**<br>Lepší porozumění tématu zadlužení ze strany obcí a veřejnosti<br><br>Změna paradigmatu (kriminalizace lichvy místo dlužníků)<br><br>Vyšší podpora přijatých opatření<br><br>Snížené sociální napětí | | **Cílová skupina:**<br>Veřejná správa (volení zástupci a pracovníci úřadů 7 měst a obcí v LP Frýdlantsko)<br><br>Školy, školská zařízení<br><br>Úřad práce<br><br>NNO – poskytovatelé sociálních služeb<br><br>Zaměstnavatelé<br><br>Veřejnost | **Rizika:**<br>Negativní postoj většinové společnosti k zadluženým osobám a osobám v exekuci<br><br>Nedůvěra a negativní postoj obcí<br><br>Nezájem aktérů (instituce – obce, úřady, ÚP, NNO, zaměstnavatelé) o spolupráci, neporozumění tématu, neochota podílet se např. na distribuci připravených materiálů osvětové kampaně | |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| podporu zaměstnavatelům<br><br>Představovat příklady dobré praxe | | | | | |
| **Opatření:** | Termín: | Garant: | Indikátor výsledku: | Náklady /zdroj: | (Alokace: ) |
| 3.1<br>Osvětová a preventivní kampaň | 2019 - 2021 | MAS Frýdlantsko, z.s. | Počet akcí kampaně<br><br>Počet a spektrum oslovených CS<br><br>Počet a aktivita místních influencerů | 0,4 mil. Kč/ OPZ, výzva 088 | bez alokace |
| 3.2<br>Koordinace, síťování aktérů | 2019 - 2021 | MAS Frýdlantsko, z.s. | Počet jednání<br><br>Počet (aktivních) účastníků jednání<br><br>Návazné projekty členů PS/LP a dalších aktérů | 0,5 mil. Kč/ OPZ, výzva 088 | bez alokace |

## 2.2 Analýza rizik

Rizika byla posouzena v multikriteriální matici s posouzením pravděpodobnosti výskytu a závažnosti dopadů na cíle TAP. Pro závažná rizika byla navržena preventivní opatření.

Tabulka 10: Analýza rizik

| **Analýza rizik** | | | | |
|---|---|---|---|---|
| *Název rizika* | *Pravděpodobnost* | *Závažnost* | *Vyhodnocení* | *Prevence* |
| Nepodpořené projekty, nedostatek financí | střední | kritická | závažné riziko | odpovědná příprava žádostí o dotace |
| Nedostatek pracovníků pro poradenství | malá | kritická | střední riziko | vytipování pracovníků, průběžná spolupráce, komunikace s centrálními organizacemi (Člověk v tísni) a v Lokálním partnerství |
| Zájem cílové skupiny přetíží kapacity poraden | střední | střední | střední riziko | trvalé mapování potřeb CS, osvěta (reálná očekávání) |
| pokles motivace cílové skupiny | malá | kritická | střední riziko | preventivní fáze poradenství (osvěta) |
| negativní postoj většinové společnosti k zadluženým osobám a | vysoce pravděpodobná | nízké | střední riziko | informační kampaň zaměřená na veřejnost |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| osobám v exekuci | | | | |
| nedůvěra a negativní postoj obcí (oddlužení znamená někdy ztrátu pro obec, nevymůže dluhy) | střední | střední | střední riziko | specifické činnosti v projektech (koordinace, spolupráce s obcemi, osvěta zaměření na vedení obcí) |
| pomalý nástup zájmu cílových skupin | střední | kritické | vyšší riziko | zájem CS je zmapován, jako riziko se jeví zejména ve vztahu k aktuálně připravovanému projektu (zahájení 1. 11. 2019) |
| nezájem aktérů (instituce - obce, úřady, Úřad práce, NNO, zaměstnavatelé) o spolupráci, neporozumění tématu, neochota podílet se např. na distribuci připravených materiálů osvětové kampaně | střední | kritické | vyšší riziko | trvalé informování, pokračování činnosti PS, specifické aktivity projektů (koordinace, síťování), zapojení do komunitního plánování sociálních služeb, pravidelné šíření informací o legislativních změnách v oblasti exekucí a insolvencí |
| Sociální podnik nezíská prostředky (dotaci) na rozvoj | Střední | Vysoká | Vyšší riziko | konzultační podpora při přípravě žádosti, zapojení podnikatele do PS Dluhy |
| Nezájem CS o zaměstnání v sociálním podniku | Malá | Střední | Nižší riziko | spolupráce s ÚP, spolupráce s poradnami |
| Snížení příjmu osob, které vstoupí do oddlužení a hrozba existenčních problémů (ztráta bydlení, zastavení oddlužení, další dluhy, apod.) | Vysoká | kritické | Vyšší riziko | V rámci dluhového a sociálního poradenství je poskytována podpora po celou dobu procesu oddlužení. Akcentují se změny příjmů v případě nástupu do zaměstnání, vstupu do oddlužení, v případě nemoci či ztráty zaměstnání. |

# 4. Implementační část

Implementace TAP je založena na trvalé komunikaci partnerů Lokálního partnerství a dlouhodobě poskytovaných službách a projektech jednotlivých partnerů. Zahrnuje monitoring a evaluaci, které jsou podkladem pro další programovací činnost LP v území. Nedílnou součástí úspěšné implementace je osvěta zaměřená na změnu pohledu veřejnosti a aktérů na dlužníky a celou problematiku dluhů.

## 4.1 Koordinace, komunikace

**Průběžná komunikace všech relevantních partnerů v území** vychází z dosavadní práce Lokálního partnerství, resp. **tematické pracovní skupiny Dluhy**. Tato skupina je aktivní už z doby před zpracováním TAP (vznikla v roce 2017 a řešila problematiku v Novém Městě pod Smrkem) a pro účely implementace TAP bude rozšířena pro celé území Lokálního partnerství. Pracovní skupina v období od roku 2017 zpracovala a interpretovala dostupné informace z území do podoby stromu problémů, připravila podklady k jednotlivým projektům, které vycházejí z takto zpracovaných dat z území. Schválila dílčí projekty veřejných a neziskových subjektů a sleduje dopady těchto projektů na formulované cíle SPSZ. Pro období realizace TAP se bude PS Dluhy scházet nejméně 4x ročně (jednání svolává koordinátor, žádoucí je stabilní a na rok dopředu domluvený harmonogram jednání) a ve svých činnostech bude navazovat na předchozí období. Nejméně 2x ročně bude koordinátor PS o postupu intervencí a realizace TAP referovat na jednání Lokálního partnerství.

**Role pracovní skupiny v implementaci TAP**: strategická, vedoucí (leadership), evaluační.
Základní činnosti pracovní skupiny:

- mapování a konsenzuální formulace potřeb a problémů v území, očekávání a zájmů, zainteresovaných subjektů, posouzení interních a externích faktorů na základě sdílených informací a dat,
- zadávání analýz a výzkumu na potřebná dílčí témata, formulace potřebných projektů,
- schvalování společně formulovaných cílů a strategií,
- podíl na přípravě projektů partnerů zaměřených na plnění cílů,
- monitoring a evaluace – verifikace shromažďovaných dat, hodnocení postupu při dosahování cílů, schvalování evaluačních zpráv,
- komunikace tématu v souladu s komunikační strategií SPSZ, zejména vůči policy-makers (starostové a zastupitelé obcí a měst Frýdlantska, Liberecký kraj), sdílení a šíření příkladů dobré praxe,
- sdílení dobrých praxí při řešení aktuálních kauz, šíření informací o legislativních změnách.

Jednání není upraveno samostatným organizačním řádem, vychází z principů spolupráce v rámci Lokálního partnerství. Jednání svolává koordinátor PS ve spolupráci s lokálním konzultantem ASZ nejméně čtyřikrát ročně, podle potřeby častěji. Koordinátor PS zajišťuje zařazení tématu do Strategického plánu sociálního začleňování (aktuální na období 2018 – 20) a spolu s koordinátorem LP vyhodnocuje příspěvek implementace TAP k cílům SPSZ. Spolupracuje s koordinátorem komunitního plánu sociálních služeb, který z pozice u MAS Frýdlantsko (09/2017 – 08/2019) přechází na Městský úřad Frýdlant, aby byla zajištěna provázanost aktivit sociálních služeb (terénní práce, poradenství).

Zázemí pro jednání PS vytváří MAS Frýdlantsko, z.s., a to jak organizačně tak finančně. Během realizace TAP zřizuje a zajišťuje MAS pozici koordinátora (v rámci projektu *Asistent prevence dluhů*), který bude odpovídat za svolávání a dokumentaci skupiny. Pracovní skupina se bude scházet min. 4x ročně, základní rámec činnosti je uveden výše. Kromě toho jsou v projektu plánována min. 4 informační setkání se zástupci měst a obcí, kde budou prezentovány výsledky činnosti PS a průběh realizace TAP a dílčích projektů v souvislosti s osvětou zaměřenou na zástupce veřejné správy (viz 4.2).

Odbornou podporu (data, konzultanty, experty a lektory pro dílčí témata, zkušenosti z ostatních lokalit) a supervizi zajišťuje Agentura pro sociální začleňování prostřednictvím lokálního konzultanta a příležitostně přizvaných expertů. Podpora funguje v režimu vzdálené podpory lokality. Velmi pozitivní je propojení s pozicí konzultanta MPI, protože část osvětových aktivit je zaměřena na oblast vzdělávání.

Tabulka 11: Složení pracovní skupiny a role partnerů

| *Člen PS* | *Zástupce* | *Působnost* |
|---|---|---|
| Město Nové Město pod Smrkem | Starosta města | Zajišťuje politickou záštitu pro aktivity TAP. |
| | Vedoucí sociálního odboru | Zajišťuje mj. komunikaci mezi politickým vedením města a PS a osvětu. Prakticky pracuje s cílovými skupinami. |
| | Terénní pracovník města | Prakticky pracuje s CS. |
| Základní škola Nové Město p.S. | Ředitelka ZŠ | Zajišťuje propojení s oblastí inkluzivního vzdělávání, osvětu, zprostředkuje komunikaci s CS. |
| Město Frýdlant | Starosta města | Zároveň místopředseda DSO Mikroregion Frýdlantsko. Předseda sociálního výboru zastupitelstva Libereckého kraje. Zajišťuje politickou záštitu pro aktivity TAP. |
| | Pracovnice sociálního odboru | Zprostředkuje komunikaci s vedením Města Frýdlant, zajišťuje osvětu. Prakticky pracuje s CS. |
| Člověk v tísni, o.p.s. | Ředitel pobočky Liberec | Propojuje aktivity ČvT v území (dluhová poradna, terénní práce), koordinuje dlouhodobé projekty. |
| | Pracovnice ČvT | Vede projekty ČvT v území (dluhové poradenství). |
| | Vedoucí dluhové poradny Frýdlant | Zajišťuje zdroje informací z území. Přímo pracuje s CS. |
| | Terénní pracovník ČvT ve Frýdlantě | Zajišťuje informace z území a propojení s dalšími projekty. Přímo pracuje s CS. |
| Maják, o.p.s. | Vedoucí NZDM v Novém Městě pod Smrkem | Přímo pracuje s CS, zajišťuje informace z území. |
| | Pracovnice NZDM v Novém Městě p.S | Přímo pracuje s CS. |
| Terra Mater, s.r.o. | Jednatelka s.r.o. | Sociální podnik. Nositel projektu zaměstnávání CS. |
| MAS Frýdlantsko, z.s. | Koordinátor Lokálního partnerství | Koordinátor PS Dluhy *(do 11/19 – v rámci projektu Asistent prevence dluhů vznikne a bude obsazena nová pracovní pozice).* |
| | Manažer Komunitního plánu ORP Frýdlant *(od 09/19 zřizuje tuto pozici Město Frýdlant)* | . Zajišťuje propojení TAP s dalšími aktivitami/sociálními službami v území a přenos informací řídicí skupině (valná hromada svazku obcí – zástupci všech obcí a měst DSO Mikroregion Frýdlantsko, v němž jsou obce LP zastoupeny). |
| Agentura pro sociální začleňování | Lokální konzultant pro Frýdlantsko. | Lokální konzultantka inkluzivního vzdělávání, zajišťuje propojení s dalšími aktivitami v území. |
| | Metodička OPZ Regionálního centra Střed, dříve lokální konzultantka pro Frýdlantsko. | Zajišťuje odborné vedení a propojení s další podporou ze strany ASZ. |
| Krajský úřad Libereckého kraje | Pracovník sociálního odboru | Zajišťuje propojení s oblastí národnostních menšin a informace o finančních zdrojích - dotačních titulech kraje, popř. národních dotacích. |

Pracovní skupina je otevřená. V době implementace TAP **bude rozšířena** o zástupce dalších obcí LP, pro které je tematika předlužení významná (dle Mapy exekucí především obec Bulovka), místních partnerů z tohoto území (zástupce samosprávy – starostka obce Bulovka, aktivní spolek Amaro suno - feder dživipen, z.s. z Bulovky), zástupce sociálních služeb, které v oblasti TAP poskytují služby (Most k naději, z.s. – zatím byl opakovaně oslovováni, ale do dosavadních jednání se nezapojoval) a zaměstnavatele.

## 4.2 Osvěta, informační kampaň

Významnou roli jak v prevenci zadlužení, tak ve vnímání tématu zadlužení společností má osvěta. Součástí projektu *Asistent prevence dluhů* je informační a osvětová kampaň, zaměřená jednak na obce (s cílem změnit postoj vůči dlužníkům, umožnit alternativní řešení např. pro získání a prevenci ztráty bydlení, nastavit záchranné sítě), jednak na veřejnost, resp. dílčí skupiny – děti, mládež, senioři (s cílem zabránit vzniku dluhů a pro osoby už zadlužené pomoci řešit situaci dříve, než dojde k exekucím). Informační kampaň vychází z návrhu PS Dluhy z roku 2017 a je plánována na období 11/2019 – 4/2022 jako součást projektu *Asistent prevence dluhů*.

**Osvětová kampaň pro obce** bude doprovázena podporou při vytváření společných strategických postupů (např. postupy pro vyhlášení zákazu podomního prodeje, efektivní správu dluhů vůči obci a řešení dluhů za nájemné v obecních bytech), přípravě srozumitelných postupů pro praxi obecních a městských úřadů (např. vzory formulářů, splátkové kalendáře apod.), které budou součástí metodiky práce se zadluženými osobami. Cílem kampaně je změnit vnímání problematiky zadlužení a vnímání dlužníků jako osob, které si za své problémy mohou samy a musí je proto i samy řešit, a zároveň informace o dostupných nástrojích, jimiž veřejná správa může pomoci.
Za tyto aktivity odpovídá koordinátor PS Dluhy (v rámci projektu *Asistent prevence dluhů* zajišťuje MAS Frýdlantsko), metodickou podporu poskytuje partner projektu Člověk v tísni. Důležitá je spolupráce s managementem svazku obcí Mikroregion Frýdlantsko. Metodickou podporu a aktualizaci informací (novinky v legislativě, příklady z praxe oddlužení) poskytne ASZ.
V úvodu a závěru projektu proběhne dotazníkové šetření a dotazování, zaměřené zejména na pokrok v oblasti informovanosti o problematice zadlužení.

**Informační a osvětová kampaň pro veřejnost** bude rozčleněna podle dílčích cílových skupin: různými způsoby a cestami budou osloveny děti a mládež (jak přímo, tak prostřednictvím rodičů), senioři, romská komunita, zaměstnavatelé.
Cílem kampaně je

a) umožnit zadluženým osobám najít pomoc a kontaktovat službu (zabránit prohlubování problému a dalšímu narůstání dluhů),
b) působit preventivně – zabránit rozšiřování skupiny dlužníků,
c) změnit obecné vnímání problematiky zadlužení, přispět k vyšší solidaritě.

Pro každou skupinu budou zvoleny nástroje přímého oslovení (sociální média, web, tištěné letáky), za jejichž přípravu a distribuci odpovídá koordinátor PS Dluhy s metodickou podporou ASZ a expertů (Člověk v tísni). Kriticky důležitá je však spolupráce aktérů, zejména NNO (poradny, terénní práce, NZDM, SAS, komunitní centra), veřejného sektoru (obce, Úřad práce, policie), škol a vzdělávacích zařízení. Jejich prostřednictvím se tištěné materiály dostanou k adresátům a je důležité, aby předávání nebylo anonymní a plošné, ale aby bylo doprovázeno nabídkou podpory a kontaktem na služby. Významnou roli proto hraje PS Dluhy a PS Lokální partnerství.

Tabulka 12: Témata osvětové kampaně (vychází z výstupu workshopu metodou stromu problémů, 07/2017)

| *Téma* | *Cílová skupina* | *Nástroje komunikace* | *Kdo se podílí* |
|---|---|---|---|
| LICHVA NENÍ LEGÁLNÍ | Romská komunita | Nástěnky (NZDM, město, ordinace lékařů), noviny | Policie ČR (tiskové odd. Liberec), APK, TP, NZDM, lékaři |
| NE KAŽDÝ SI ZA SVÉ DLUHY MŮŽE SÁM | Zastupitelstva obcí (včetně veřejnosti – při jednáních ZO) | Letáky, prezentace při jednání | ASZ |
| NEBAGATELIZOVAT PŘEDLUŽENÍ | Děti – žáci ZŠ, rodiče | Program pro školy (videa, produkty finanční gramotnosti – banky, ČT apod.) | Člověk v tísni, ZŠ, MAS Frýdlantsko (MAP, MPI) |
| PODOMNÍ PRODEJ ZAKÁZÁN | Obyvatelé měst a obcí, zejména senioři | Nástěnky, noviny | Policie ČR, ZŠ, městské a obecní úřady, knihovny, NNO (komunitní centra) |
| MOŽNOSTI ODDLUŽENÍ, NEZABAVITELNÉ MINIMUM | Děti a mladiství, rodiče | Program pro školy, plakáty a letáčky ve školách a veřejném prostoru (vlaky, knihovny) | ASZ, města a obce, NZDM, školy, NNO (poradny, TP, SAS) |
| NABLÝSKANÁ BÍDA | Děti a mladiství, rodiče, veřejnost | Letáčky, plakáty Příspěvky na sociálních sítích (influenceři) | Člověk v tísni, NNO (komunitní centra) |

Za koordinaci osvětové kampaně, distribuci materiálů příslušným partnerům a dohled nad distribuci cílovým skupinám (efektivitu kampaně) odpovídá koordinátor PS Dluhy. Významnou multiplikační roli hraje MAP a MPI (garant: MAS Frýdlantsko) a od září 2019 komunitní centra, která vzniknou ve 2 obcích LP v září 2019 (Bulovka – Arnoltice, Višňová) a přispějí ke kontaktování a zachycení osob ohrožených zadlužením tam, kde nepůsobí sociální služby, poskytnou první informace a nasměrují tyto osoby do poraden. Důležitá bude také spolupráce s komunitním plánem sociálním služeb. Na vyhodnocování účinnosti kampaně se budou podílet členové PS Dluhy.

### 4.3 Služby a projekty

Realizace TAP je založena na dlouhodobě poskytovaných sociálních službách, v jejichž náplni se dluhová problematika objevuje (pouze jedna služba je zaměřena výhradně na dluhové poradenství), a na dílčích projektech jednotlivých partnerů, zaměřených cíleně na oblast dluhů.

Tabulka 13: Plánované kapacity a zajištěné financování na rok 2019[26] pro dlouhodobé sociální služby

| *Poskytovatel* | *Sociální služba* | *Zaměření* | *kapacita* |
|---|---|---|---|
| Člověk v tísni, o.p.s. | § 69 terénní programy | Program sociální integrace | 1,1 úvazku |
| Most k naději, z.s. | § 69 terénní programy | Program sociální prevence | 0,8 úvazku |
| Most k naději, z.s. | § 69 terénní programy | Terénní programy pro lidi ohrožené drogou | 0,8 úvazku |
| Člověk v tísni, o.p.s. | § 37 odborné sociální poradenství | Dluhová poradna ve Frýdlantě a Novém Městě pod Smrkem | 0,8 úvazku |

[26] Zdroje: Komunitní plán sociálních služeb pro území ORP Frýdlant (návrh z července 2019, stav před finalizací strategické části a schválením v území), Krajská síť sociálních služeb Libereckého kraje. Zajištění služeb pro další období (2020 a dále) závisí na vývoji KSSS LK a možnostech financování služeb ze strany kraje a obcí. DSO Mikroregion Frýdlantsko projednává ve 2. polovině roku 2019 ve vazbě na komunitní plán záměr společného financování sociálních služeb, které by službám zajistilo kontinuitu a stabilitu pro delší období.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Déčko Liberec, z.s. | § 37 odborné sociální poradenství | Občanská poradna ve Frýdlantě | 0,15 úvazku |

Vzhledem k tomu, že průzkumy území a poradenské služby dlouhodobě signalizují přetíženost a nedostatečné kapacity služeb, formulovali někteří partneři z území projekty, jejich cílem je posílení kapacit dluhového poradenství v území. Žádný z poskytovatelů sociálních služeb nemá dostatečnou kapacitu na koordinaci, síťování a osvětu. Tyto aktivity jsou součástí projektu, připraveného koordinátorem LP. Dále se v území připravuje i jeden projekt rozvoje sociálního podniku, zaměřený na zaměstnávání osob z cílové skupiny předlužených a osob v exekuci.

Jde o tyto **projekty**:

**V pravou chvíli**

- Termín realizace: 11/2016 – 10/2019
- Nositel: Člověk v tísni, o.p.s.

Základní zaměření: terénní programy v domácím prostředí klientů (řešení obtížných situací v oblasti bydlení, zaměstnání, jednání s institucemi a úřady, sociální kontakty apod.), služba odborného sociálního poradenství – dluhové poradenství. Cíl projektu: zvýšení dostupnosti dluhové poradny ve Frýdlantě a Novém Městě pod Smrkem, rozšíření otevírací doby konzultačních místností a posílení terénní práce. Kombinace terénní práce a poradenství umožňuje provádět depistáž, zprostředkovat pomoc klientům i věnovat se osvětě, tzn. působit preventivně. Služby během realizace[27] využilo 179 klientů.
Informace: https://www.clovekvtisni.cz/projekt-v-pravou-chvili-5010gp
Kapacita služeb: 2,7 úvazku – 1 terénní pracovník v přímé práci s CS, 2 dluhoví poradci (1,5 úvazku), 1 metodik (0,2 úvazku).
Projekt byl podpořen z OP Zaměstnanost, výzva 42 (CZ.03.2.60/0.0/0.0/15_042/0003283).

**Program pro řešení předluženosti na Frýdlantsku (Asistent dluhové poradny)**

- Termín realizace: 11/2019 – 04/2022
- Nositel: MAS Frýdlantsko, z.s., partner: Člověk v tísni, o.p.s.

Základní zaměření: rozšíření kapacity dluhového poradenství v Novém Městě pod Smrkem, zvýšení efektivity poradenství vytvořením pozic metodika a asistenta poradce, koordinace aktivit v oblasti řešení předlužení, osvětová kampaň. Poradna v Novém Městě p.S. bude mít během realizace projektu kapacitu věnovat se 200 klientům. Pozice a role koordinátora povede ke zlepšení koordinace a komunikace aktérů aktivních v oblasti oddlužení, osvětové aktivity. Součástí projektu je zpracování metodiky práce se zadluženými osobami pro obce v ORP Frýdlant.
Kapacita služeb: 3,25 úvazku, z toho 2 v přímé práci – dluhový poradce, asistent poradce, 0,25 metodik. 1 úvazek koordinátora.
Projekt byl podpořen z OP Zaměstnanost, výzva 88 (CZ.03.2.60/0.0/0.0/18_088/00010678).

**Dluhové poradenství ve Frýdlantě**

- Termín realizace: 2020 - 2023
- Nositel: (poskytovatel poradenských služeb)

[27] Data z července 2019

Základní zaměření: rozšíření kapacity dluhového poradenství ve Frýdlantě s cílovou skupinou obyvatel Frýdlantu a dalších obcí LP, resp. návaznost na projekt *V pravou chvíli*. Projekt umožní zachovat dostupnost dluhové poradny ve Frýdlantě. Předpoklad 140 podpořených klientů.
Kapacita služeb: 2 úvazky, z toho 1 terénní sociální pracovník, 0,75 dluhový poradce, 0,25 metodik služeb.
Projekt bude žádat o dotaci ve výzvě 52 OP Zaměstnanost.

**Mariánská zahrada**

- Termín realizace: 04/2020 – 09/2021
- Nositel: Terra Mater, s.r.o.

Základní zaměření: rozvoj sociálního podniku, rozšíření a cílené zaměření na skupinu předlužených osob a osob v exekuci jako zaměstnanců sociálního podniku. Podpůrné aktivity (vzdělávání, rozšíření kvalifikace, osvěta) pro pracovníky z cílové skupiny jsou zaměřeny na řešení aktuální situace klientů a prevenci dalšího zadlužování, předpokládá se spolupráce s dluhovou poradnou.
Kapacita služeb: 1,5 pracovního úvazku pro 3 zaměstnance sociálního podniku z cílové skupiny
Projekt žádá o dotaci ve výzvě MAS Frýdlantsko Inovativní podnikání III (ukončení výzvy 5. 8. 2019).

Tabulka 14: Shrnutí – projekty:

| *Nositel* | *Termín realizace* | *Zaměření* | *indikátor* | *rozpočet*[28] |
|---|---|---|---|---|
| Člověk v tísni, o. p. s. | Do 2019 | Terénní programy, dluhová poradna Frýdlant, NMPS | 2,7 úvazku/190 klientů | 2,8 mil. Kč |
| MAS Frýdlantsko, Člověk v tísni | 2019 - 2022 | Dluhová poradna NMPS Koordinace, osvěta | 2,25 úvazku/200 klientů 1 úvazek | 4,4 mil. Kč |
| (poskytovatel poradenských služeb) | 2020 - 2023 | Dluhová poradna Frýdlant | 2 úvazky/140 klientů | 2,9 mil. Kč |
| Terra Mater, s.r.o. | 2020 - 2021 | Sociální podnik s cílovou skupinou předlužených osob | 1,5 úvazku/3 zaměstnané osoby z CS | 4,5 mil. Kč |

## 4.4 Monitoring a hodnocení TAP

**Monitoring** vychází ze strategické části TAP – Metody ověření dosažených výsledků. Je založen na shromažďování a vyhodnocování dat a „měkkých“ informací, které v rámci svých aktivit shromažďují nositelé projektů a poskytovatelé služeb. Doplňkově a pro srovnání s trendy a situací v širším kontextu budou využívána statistická data a údaje exekutorů (pokud budou veřejně dostupné, popř. pokud bude možné je získat ve spolupráci s ASZ).

Monitorovací indikátory byly zvoleny k jednotlivým formulovaným cílům TAP i širším cílům SPSZ. Volba indikátorů byla ovlivněna kapacitou partnerů pro shromažďování dat, resp. byly zvoleny takové indikátory, které je možné sledovat v rámci běžného monitoringu činnosti partnerů, popř. jednorázovým dotazníkovým šetřením a dotazováním, za jehož provedení bude odpovídat koordinátor pracovní skupiny TAP. Cílové hodnoty jsou stanoveny u indikátorů výstupu a některých výsledkových indikátorů. Indikátory dopadu nejsou stanoveny, vzhledem k relativně krátké době realizace TAP a komplexnosti problematiky, kterou je možné aktivitami na místní úrovni ovlivnit jen částečně. Přehled indikátorů je uveden v příloze č. 2.

Výstupy monitoringu budou shromažďovány každoročně a kumulativně k roku 2022, k němuž jsou stanoveny cílové hodnoty. Za shromažďování odpovídá koordinátor pracovní skupiny, který data

[28] Podrobně viz Příloha 1.

zpracuje do přehledových tabulek, doplní o interpretované výsledky kvalitativního šetření a předloží pracovní skupině.

**Evaluace** je plánována jako průběžná (formativní) a závěrečná (sumativní), k termínu 2022. Bude probíhat na úrovni výstupů a výsledků, hodnocení dopadů bude vzhledem k časovému období realizace TAP možné pouze odhadovat.

Tabulka 15: Základní evaluační otázky:

| | |
|---|---|
| VÝSTUPY | **Jsou aktivity realizovány podle plánu?**<br>• Kolik dluhových poraden v území působí, kolik poradců v nich pracuje a jaká je jejich otevírací doba pro klienty?<br>• Kolik jednání v obcích proběhlo?<br>• Kolik % času mohou poradci věnovat přímé práci s klientem, motivační a osvětové práci?<br>• Kolik bylo vydáno informačních materiálů?<br>• Kolik zaměstnanců z cílové skupiny zaměstnal sociální podnik? Kolik osvětových programů na téma dluhy bylo realizováno? |
| | **Účastní se cílová skupina naplánovaných aktivit?**<br>• S kolika klienty pracovaly dluhové poradny?<br>• Kolik osob získalo kvalifikaci a zaměstnání a je nově schopno splácet dluhy?<br>• Kolik osob se zúčastnilo osvětových akcí? |
| | **Je cílová skupina s nabídkou aktivit spokojena?**<br>• Kolik osob vstoupilo do procesu oddlužení?<br>• Kolik se jich po dobu projektu udrželo v oddlužení?<br>• Kolik obcí uspořádalo jednání z vlastní aktivity? |
| VÝSLEDKY | **Doplnili jednotliví představitelé cílových skupin své znalosti a dovednosti, přehodnotili či změnili své uvažování?**<br>• Jaké % klientů poraden se zapojuje do osvětových a motivačních aktivit a jaké % má zájem jen o vyřešení akutního problému?<br>• Kolik obcí se nově zapojilo do řešení dluhové problematiky?<br>• Kolik svépomocných skupin vzniklo v komunitních centrech, kolik mají členů, jak často se scházejí? |
| | **Změnili jednotliví představitelé cílových skupin své chování?**<br>• Kolik obcí vydalo nově vyhlášky upravující prodej a reklamu?<br>• Kolik obcí aktivně řeší zadlužení občanů vůči obci (např. možností odpracovat část dluhu, nastavením splátkových kalendářů apod.)? Jak vznikají pravidla?<br>• Kolik zaměstnanců sociálního podniku je schopno splácet dluhy?<br>• Zvýšila se během projektu motivace zadlužených osob k řešení vlastní situace? Zapojují se aktivně do práce v komunitních centrech, sdílejí zkušenosti? |
| DOPADY | **Změnila se situace cílové skupiny jako celku?**<br>• Jaký je podíl obcí, které aktivně řeší zadlužení, vůči počtu obcí DSO?<br>• Vznikla nová území síť pro řešení oblasti zadlužení obyvatel?<br>• Změnila se pozice obcí DSO v mapě exekucí?<br>• Změnil se postoj veřejné správy a veřejnosti vůči dlužníkům?<br>• Změnil se postoj veřejnosti vůči komerčním nabídkám směřujícím k vytváření dluhů? |
| | **Nastala celospolečenská změna v celém regionu?**<br>• Objevuje se prevence/řešení zadlužení ve strategických dokumentech?<br>• Daří se udržet lepší pozici obcí DSO v mapě exekucí? |

Za evaluaci odpovídá pracovní skupina.

Jednání PS k **průběžné evaluaci** svolá koordinátor vždy začátkem roku a ve spolupráci s lokálním koordinátorem ASZ připraví pro členy PS podklady (interpretovaná data z monitoringu, širší souvislosti – trendy, srovnání se situací v kraji a ČR). Výstupem z jednání PS bude průběžná evaluační zpráva, kterou PS projedná a schválí, popř. doporučí úpravy aktivit nebo navazující postupy, pověří jednotlivé členy PS vyhledáním vhodných partnerů pro rozšiřující aktivity.

**Závěrečnou evaluační zprávu**, která shrne výsledky za celé období realizace TAP a bude zaměřena především na výsledky, projedná PS před ukončením období realizace TAP. Při zpracování závěrečné evaluace může PS využít podpory lokálního konzultanta ASZ a expertní podpory, a to zejména k odhadu dopadů a trendů pro další období. Závěrečná evaluační zpráva bude po schválení pracovní skupinou zveřejněna (odpovídá koordinátor PS) a předána lokálnímu konzultantovi ASZ pro sdílení zkušeností s dalšími lokalitami.

## Seznam grafů, tabulek a obrázků

Graf 1: Příspvěvek na bydlení (PnB), Příspěvek na živobytí (PnŽ), Doplatek na bydlení (DnB) ..... 6
Graf 2: Dlouhodobá nezaměstnanost trvající déle než 12 měsíců ..... 7
Graf 3: Srovnává podíl počtu obyvatel nad 15 let v exekuci v jednotlivých ORP Libereckého kraje ..... 8

Tabulka 1: Srovnání úrovně vzdělanosti Frýdlantska, ČR a Libereckého kraje ..... 5
Tabulka 2: Situace v oblasti exekucí na území LP Frýdlantsko ..... 9
Tabulka 3*:* Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska cílové skupiny ..... 12
Tabulka 4: Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska aktérů ..... 14
Tabulka 5*:* Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska obce ..... 16
Tabulka 6*:* Analýza příčin a dopadů předluženosti z hlediska systému ..... 17
Tabulka 7: Téma zadlužení v SPSZ II ..... 19
Tabulka 8: Shrnutí analýzy příčin a dopadů ..... 20
Tabulka 9: Vazba naplánovaných opatření na strategické dokumenty: specifické cíle 5.1 a 5.3 a 5.9 SPSZ (viz výše) ..... 23
Tabulka 10: Analýza rizik ..... 25
Tabulka 11Složení pracovní skupiny a role partnerů ..... 28
Tabulka 12: Témata osvětové kampaně (vychází z výstupu workshopu metodou stromu problémů, 07/2017) ..... 30
Tabulka 13: Plánované kapacity a zajištěné financování na rok 2019 pro dlouhodobé sociální služby 30
Tabulka 14: Shrnutí – projekty: ..... 32
Tabulka 15: Základní evaluační otázky: ..... 33

Obrázek 1: Frýdlantsko na mapě ČR ..... 4
Obrázek 2: Vyznačené obce (růžově) realizují SPSZ a tvoří TAP ..... 4
Obrázek 3: Pověřená obec Frýdlant - podíl osob v bankrotu, počet osob v osobním bankrotu a počet osob v exekuci (2018) ..... 10
Obrázek 4: Pověřená obec Nové Město pod Smrkem - podíl osob v bankrotu, počet osob v osobním bankrotu a počet osob v exekuci (2018) ..... 10

## Zkratky v textu

| | |
|---|---|
| APK | Asistent prevence kriminality |
| ASZ | Agentura pro sociální začleňování |
| CLLD | Komunitně vedený místní rozvoj (community-led local development) |
| CS | Cílová skupina |
| ČR | Česká republika |
| ČSÚ | Český statistický úřad |
| ČvT | Člověk v tísni |
| DnB | Doplatek na bydlení |
| DSO | Dobrovolný svazek obcí |
| KPRSS | Komunitní plán rozvoje sociálních služeb |
| KSSS | Krajská síť sociálních služeb |
| LK | Liberecký kraj |
| LP | Lokální partnerství |
| MAP | Místní akční plán rozvoje vzdělávání |
| MAS | Místní akční skupina |
| MěÚ | Městský úřad |
| MPI | Místní plán inkluze |
| MPSV | Ministerstvo práce a sociálních věcí |
| NNO | Nestátní nezisková organizace |
| NZDM | Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež |
| OP | Operační program |
| OPZ | Operační program Zaměstnanost |
| o.p.s. | Obecně prospěšná společnost |
| ORP | Obec s rozšířenou působností |
| OSP | Odborné sociální poradenství |
| PnB | Příspěvek na bydlení |
| PnŽ | Příspěvek na živobytí |
| PS | Pracovní skupina |
| SAS | Sociálně aktivizační služba |
| SCLLD | Strategie komunitně vedeného místního rozvoje |
| SO | Sociální odbor |
| SPSZ | Strategický plán sociálního začleňování |
| s.r.o. | Společnost s ručením omezeným |
| SVL | Sociálně vyloučená lokalita |
| TAP | Tematický akční plán |
| TP | Terénní práce |
| ÚP | Úřad práce |
| ZO | Zastupitelstvo obce |
| z.s. | Zapsaný spolek |
| ZŠ | Základní škola |

## Příloha 1: Financování TAP

### Celkový rozpočet TAP a jeho čerpání

| Oblast | Prio-rita | Obecný cíl | Specifický cíl | Opatření | Celkový rozpočet | Alokace (výzva pro SVL) | Operační program | Prioritní osa | Specifický cíl OP |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Dluhy** | X | Snížit předluženost a dluhovou zátěž obyvatel území LP Frýdlantsko | Rozšíření kapacit dluhového poradenství | Sociální služby (terénní programy a odborné sociální poradenství ve Frýdlantě a Novém Městě pod Smrkem s kapacitou min. 2,7 úvazku) | 2,8 mil. Kč | Bez alokace | OP Zaměstnanost | 2 – Sociální začleňování a boj s chudobou | Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce |
| | | | | Rozšíření dluhového poradenství v Novém Městě pod Smrkem, kapacita min. 2,25 úvazku | 3,5 mil. Kč | Bez alokace | | | |
| | | | | Rozšíření dluhového poradenství pro celé území Lokálního partnerství, kapacita min. 2 úvazky | 2,9 mil. Kč | **2,9 mil. Kč (2.975.186)** | | | |
| | | | Podpora sociálního podniku | Vznik a rozvoj sociálního podniku v Bulovce s CS předlužených osob | 4,5 mil. Kč | Bez alokace | | | Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech |
| | | Systematická preventivní opatření: síťování aktérů, koordinace, osvěta v celém území LP Frýdlantsko | Koordinace a síťování, osvětová kampaň | Koordinace a síťování aktérů v oblasti zadlužení. Osvětová kampaň<br><br>*Obě aktivity jsou součástí projektu Asistent prevence dluhů.* | 0,9 mil. Kč | Bez alokace | | | Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce |
| **OPZ (výzva pro SVL) celkem:** | | 2.975.186 Kč | | | | | | | |
| **TAP celkem:** | | 14.600.000 Kč | | | | | | | |

## Příloha 2: Indikátory TAP

| *Cíl* | *Indikátor* | *Cílová hodnota 2022* | *Metoda/ zdroje ověření* | *Data shromažďuje* |
|---|---|---|---|---|
| Snížení počtu exekucí | Počet osob v procesu oddlužení | (nelze stanovit[29]) | Statistiky a dokumentace poraden | Dluhové poradny |
| | Počet osob z CS, jimž se pozitivně změnila kvalita života | (nelze stanovit, vychází z hodnoty předchozího indikátoru) | Dotazníkové šetření (CS, pracovníci poraden) při zahájení a ukončení projektu *Asistent dluhové poradny* | Koordinátor projektu |
| | Počet osob z CS, které díky kvalifikaci a zaměstnání získaly možnost splácet dluhy | 6 | Dokumentace sociálního podniku | Sociální podnik |
| Zvýšení dostupnosti dluhového poradenství | Počet dluhových poraden v území | 2 | Databáze poraden | Dluhové poradny |
| | Počet klientů dluhových poraden | 340 | Databáze poraden | Dluhové poradny |
| | Počet klientů terénních poradců | 400 | Databáze služby | Poskytovatelé služeb terénního poradenství |
| | Konzultační hodiny poraden (absolutní rozsah) | 2x16 hod./týden | Dokumentace poraden | Dluhové poradny |
| | Rozsah pracovních úvazků pracovníků poraden | 3,8 | Dokumentace poskytovatelů služby | Poskytovatelé služeb, nositelé projektů |
| Zvýšení efektivity dluhového poradenství | Podíl přímé práce poradce s klientem vůči administrativním činnostem | > 40% | Dotazníkové šetření | Dluhové poradny |
| | Podíl motivační a osvětové práce s klientem vůči dokumentaci případů | 30% | Dotazníkové šetření | Dluhové poradny |
| Zlepšení osvěty v dluhové oblasti | Počet programů ve školách (CS: žáci, studenti, učitelé)[30] | 10 | Dokumentace MPI | Lokální konzultant ASZ |
| | Počet programů v obcích, komunitních centrech[31] | 10 | Dotazníkové šetření | Koordinátor PS |
| | Počet účastníků osvětových akcí | 200 | Dokumentace pořadatelů | Koordinátor PS |
| Zlepšení informovanosti veřejné správy na místní úrovni o možnostech řešení dluhů a práci s dlužníky | Počet jednání s obcemi, publikovaných informací | 20 | Databáze poskytovatelů služeb a nositelů projektů | Poskytovatelé služeb, nositelé projektů |
| | Nastavená pravidla řešení dluhů v obcích | 2 | Dotazníkové šetření | Koordinátor PS |

[29] Cílovou hodnotu ovlivňuje výchozí situace klientů (počet a výše exekucí), osobní motivovanost, ochota vstoupit do procesu oddlužení. Hodnotu indikátoru neplánujeme, budeme ji však sledovat.
[30] Mimo TAP – součást MPI
[31] Mimo TAP – součást projektu Komunitní centrum Frýdlantsko

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

FRÝDLANTSKO

# OBEC BULOVKA

**Adresát:** DSO Mikroregion Frýdlantsko

| Naše zn. čj. | vyřizuje | v Bulovce 4/9/2019 |
|---|---|---|
| | Šidlová Romana | |

Věc: Výpis usnesení č. 11/09--2019 ze dne 3/9/2019

**Počet členů ZO: 9**
**Přítomni: Šidlová, Arafa, Macháček, Kořínek, Dušek, Maryška, Štecher, Šebela, Niedermertl**
**Omluveni:**
**Občanů: 0**

Zastupitelstvo obce po projednání:

11/09-2019 schvaluje Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel obcí Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019 – 2022
Pro: 9
Proti: 0
Zdržel se: 0
**Schváleno**

S pozdravem

Romana Šidlová
starostka obce Bulovka

Obec Bulovka
Bulovka 101, Frýdlant 46401
IČ: 00262692



***Obec Bulovka***
*Bulovka 101 • 464 01 Frýdlant • tel. a fax: + 420 482 343 006*
*e-mail: ou_bulovka@volny.cz; • www.bulovka.eu • IČ: 00262692*

# OBEC DĚTŘICHOV

**IČO : 00831468**

**Dětřichov č.p. 2, 464 01 Frýdlant**

## VÝPIS Z USNESENÍ Z 6. VEŘEJNÉHO ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE DĚTŘICHOV ZE DNE 23. ZÁŘÍ 2019

**6/7/2019** Zastupitelstvo obce Dětřichov **SCHVALUJE** Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019-2022.

Martina Kohoutová
*starostka obce*

OBEC DĚTŘICHOV
DĚTŘICHOV 2
PSČ 464 01
IČ 00831468

# Město Frýdlant

nám. T. G. Masaryka 37, 464 13 FRÝDLANT, tel. 00420 488 886 111,

## Výtah usnesení z 9. veřejného zasedání Zastupitelstva města Frýdlant konaného dne 18. 9. 2019

**Usnesení č. 135/2019**
Zastupitelstvo města schvaluje Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel Lokálního partnerství pro období 2019-2022.

Město 70 Frýdlant

Ing. Dan Ramzer
starosta města

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

FRÝDLANTSKO


# Obec Heřmanice

Heřmanice čp. 2, 464 01 Frýdlant
tel.: 482 317 119 , 482 317 185
fax: 482 317 158


Váš dopis zn:
Ze dne:
Naše značka:
Vyřizuje: Reinhardtová
Tel: 482 317 119
Dne: 24. 10. 2019

**Výpis z usnesení zastupitelstva obce Heřmanice**

Usnesení zastupitelstva obce Heřmanice ze dne 23. 10. 2019

**47/19** - Zastupitelstvo obce Heřmanice po projednání schvaluje Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019-2022.

Vladimír Stříbrný
starosta obce

OBEC HEŘMANICE
HEŘMANICE 2
464 01 FRÝDLANT v Č.
IČ: 00672068
DIČ: CZ00672068

(2)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

FRÝDLANTSKO

# OBEC KUNRATICE

Kunratice 158, 464 01 Frýdlant, IČO 46744967, telefon: 482312156, ID DS: j5fan6y
e-mail: obec.kunratice@seznam.cz, web: www.obeckunratice.cz

## VÝPIS Z USNESENÍ

z veřejného zasedání Zastupitelstva obce Kunratice konaného
v pátek 13. září 2019 od 19:00 hodin v zasedací místnosti Obecního úřadu Kunratice

usnesení č.:

**46/2019** Zastupitelstvo obce Kunratice po projednání schvaluje Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019 – 2022.

OBEC KUNRATICE
LIBERECKÝ KRAJ

**Milan Götz**
starosta obce

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

FRÝDLANTSKO

# Město Nové Město pod Smrkem

463 65 Nové Město pod Smrkem, Palackého 280

Nové Město pod Smrkem
07.10.2019

**Výpis usnesení**
**ze 7. zasedání zastupitelstva města Nové Město pod Smrkem**
**konaného dne 25. září 2019**

**7/7ZM/2019**
Zastupitelstvo města Nové Město pod Smrkem schvaluje Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel obci Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019 –2022.

MĚSTO
Palackého 280
Nové Město pod Smrkem

Ing. Miroslav Kratochvíl
starosta města

Telefon: 482 360 320 | Bankovní spojení 98 84 46 319/0800 | DIČ CZ 00263036 | IČ 00 26 30 36 | ID DS 63tbyqn | e-mail sekretariat@nmps.cz

Obec

Višňová

• Višňová čp. 184 • ✉ 46401 Frýdlant• ☎ 482 348 005 • e-mail: visnova@ob-vis.net

Višňová, 7.10.2019

## Výpis z usnesení Zastupitelstva Obce Višňová

Zastupitelstvo Obce Višňová schválilo:

- na svém zasedání dne 6.6.2019 usnesením č. ZO/5/2019/5 Místní plán inkluze – aktualizace 2019 – 2022 včetně příloh.
- na svém zasedání dne 12.9.2019 usnesením č. ZO/6/2019/14 Tematický akční plán pro řešení předlužení obyvatel Lokálního partnerství Frýdlantsko pro období 2019 – 2022.

Tomáš Cýrus
starosta obce

OBEC VIŠŇOVÁ
č. p. 184
464 01 FRÝDLANT
IČ 00263265, DIČ CZ00263265

**Příloha 7d) Metodiky KPSVL 5.1 - Osnova Tematického akčního plánu 5.1**

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

# Vyjádření Odboru (Agentury) pro sociální začleňování k Tematickému akčnímu plánu svazku obcí Frýdlantsko verze 5.1

Žadatel o vyjádření stanoviska svazek obcí: Frýdlantsko

Tematický akční plán (TAP) schválen dne: 23.10.2019

| Kritérium | Komentář |
|---|---|
| Návaznost TAP na předchozí strategické plány (jejich účinnost/úspěšnost) | Tematický akční plán (dále jen TAP) obcí LP Frýdlantsko navazuje na Strategický plán sociálního začleňování Frýdlantska pro roky 2018-2020 (dále jen SPSZ II.), konkrétně na intervenci 5, která je zaměřena na systematickou práci na oddlužení i na prevenci dalšího zadlužování občanů. TAP je v souladu se strategií CLLD „Frýdlantsko 2020“ |
| Soulad TAP se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány | TAP a jeho cíle jsou v souladu se Strategií sociálního začleňování 2014 – 2020 i se Strategií boje proti sociálnímu vyloučení 2016 – 2020. |
| Kvalita procesu strategického plánování | Nositelem TAP je 7 obcí frýdlantského výběžku, které od roku 2016 tvoří a realizují Strategii pro sociální začleňování (SPSZ) v rámci tzv. Lokálního partnerství. Proces plánování vznikal zejména díky pravidelným jednáním pracovní skupiny, které se účastnili představitelé města, včetně sociálního odboru města a ORP, NNO působící v oblasti sociální a terénní práce, základní škola, Místní akční skupina (MAS), ÚP, APK, policie, ASZ. Pro plánování byla využita participativní metoda stromu problému a data uvedená v dokumentu pocházejí z ověřených zdrojů. |
| Kvalita zpracování TAP | Dokument je zpracován dle osnovy dané aktualizovanou metodikou KPSVL. Analytická část dokumentu obsahuje popis současné situace v lokalitě v oblasti zadlužení, včetně identifikace klíčového problému, popisu již realizovaných opatření a vyčerpávající analýzu příčin a dopadů z hlediska cílové skupiny, aktérů a obce. Návrhová část obsahuje jednotlivé intervence, hlavní cíle a obecné cíle a opatření. Kdy každé opatření je rozděleno na další dílčí kroky, které mají stanoven |

| | |
|---|---|
| | termín naplnění, garanta a indikátor výsledku. Z relevantních kroků je také uvedena výše nákladů a jejich zdroj. Poslední část se věnuje implementaci TAP, jeho monitoringu a evaluaci. |
| Respektování intervenční logiky<br>(dodržení principu<br>„problém-příčina-návrh řešení“) | Tematický akční plán respektuje intervenční logiku strategického plánování. V analytické části jsou definovány jednotlivé problémy, ty jsou zastřešeny klíčovým problémem, jenž je analyzován pomocí metody stromu problému. Na ty pak reagují jednotlivé cíle a opatření uvedené v návrhové části. |
| Dopady TAP | V návrhové části jsou podrobně shrnuty kroky řešící problematiku TAP v podobě navrhovaných intervencí, v důsledku jejichž plnění lze očekávat **snížení předluženosti a dluhové zátěže obyvatel území LP Frýdlantsko a zvýšení obecného povědomí o problematice zadlužení.** Tedy pozitivní dopad na řešení situace v území. |
| Způsobilost TAP pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách | Cíle, jednotlivé kroky a cílové skupiny TAP odpovídají cílům, cílovým skupinám a podporovaným opatřením výzvě 052 Operačního programu Zaměstnanost. |
| Celkový komentář | Předkládaný TAP odpovídá metodice KPSVL, byl vytvořen za aktivní účasti relevantních aktérů, navazuje, či je v souladu s příslušnými strategickými dokumenty lokální i národní úrovně a je obsahově provázán s příslušným operačním programem.<br>**Odbor (Agentura) pro sociální začleňování DOPORUČUJE Tematický akční plán svazku obcí Frýdlantsko**<br>**k financování v rámci výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách.** |

Vyjádření za Agenturu pro sociální začleňování, Oddělení regionálního centra střed zpracovala:

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dne 30.10.2019

Příjmení, jméno: Palečková Zuzana

Funkce: metodička lokálních intervencí,
oddělení Regionální centrum Střed

Podpis:

Potvrzení stanoviska ředitelem Odboru (Agentury) pro sociální začleňování:

Dne……

Mgr. David Beňák, DiS.

ředitel odboru

Mgr. David Beňák, DiS.

Digitálně podepsal Mgr. David Beňák, DiS.
Datum: 2019.11.08 08:47:00 +01'00'